

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

24 Nisan 2013 Çarşamba

DIŞIŞLERİ KOMİSYONU
GÖRÜŐME TUTANAKLARI

24 Nisan 2013 Çarşamba

----0----

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Emniyet Müdürlüğü ile Kore Cumhuriyeti Ulusal Polis Teşkilatı Arasında Polis İőbirliğı Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/762)	1:3
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğı Hakkında Kanun Tasarısı (1/760)	4:5
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/764)	5:17
Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/761)	17:18
Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Sözleşmesinde Değıőikliğın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/757)	18:25

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:25
Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Emniyet Müdürlüğü ile Kore Cumhuriyeti Ulusal Polis Teşkilatı Arasında Polis İőbirliğı Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	1:3
Büyükelçi Mehmet Tuğrul GÜCÜK (Dışışleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	1, 2:3
Aziz YILDIRIM (İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	1:2
Osman Oktay EKŞİ (İstanbul)	2, 3
Osman Taney KORUTÖRK (İstanbul)	2
Madde 1, 2, 3	3
Önerge	3
Aziz YILDIRIM (İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	3
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti	4:5

Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

Büyükkelçi Mehmet Tuğrul GÜCÜK (Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	4
Hakkı YEŞİLYURT (Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	4
Osman Taney KORUTÜRK (İstanbul)	4
Madde 1, 2	4
Madde 3	5
Önerge	5

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

5:17

Büyükkelçi Mehmet Tuğrul GÜCÜK (Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	5, 7, 12
Kemal Fahir GENÇ (Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	5, 6:7, 12:13
Osman Faruk LOĞOĞLU (Adana)	6, 7, 8, 9:10, 15:16
Prof. Dr. Hayati DEVELİ (Yunus Emre Enstitüsü Başkanı)	7:8, 8:9, 13:14, 14:15
Sinan OĞAN (İğdır)	9, 11:12, 13, 14
Osman Aşkın BAK (İstanbul)	9, 10
Rifat SAİT (İzmir)	9, 10
İsmail SAFİ (İstanbul)	11, 12
Emrullah İŞLER (Ankara)	11
Hasan KARAL (Rize)	13, 14, 15
Madde 1, 2, 3	16
Önerge	16:17

Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

17:18

Büyükkelçi Mehmet Tuğrul GÜCÜK (Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	17
Kemal Fahir GENÇ (Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	17, 18
Sinan OĞAN (İğdır)	17
Osman Oktay EKŞİ (İstanbul)	17
Osman Faruk LOĞOĞLU (Adana)	17
Harun KARACA (İstanbul)	17
Madde 1, 2, 3	18
Önerge	18

Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Sözleşmesinde Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

18:25

Büyükkelçi Mehmet Tuğrul GÜCÜK (Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	18:19, 23
İlker SERT (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	19, 22
Aytuğ ATICI (Mersin)	19:20, 22:23
Osman Aşkın BAK (İstanbul)	19, 21:22
Osman Faruk LOĞOĞLU (Adana)	21, 23, 24
Mehmet CEYLAN (TAEK Nükleer Güvenlik Dairesi Başkanı)	21

Nilvana DARAMA (Dışışleri Bakanlığı Silahların Kontrolü	23
Genel Müdür Yardımcısı)	
Ali Rıza ALABOYUN	(Aksaray) 23:24
Madde 1	24:25
Önerge	25
Madde 2, 3	25
Önerge	25

Açılma Saati: 11.31
Kapanma Saati: 13.25

24 Nisan 2013 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.31

BAŞKAN : Volkan BOZKIR (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ : Muhammed ÇETİN (İstanbul)

SÖZCÜ : Osman Aşkın BAK (İstanbul)

KÂTİP : Gönül BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin)

_____0_____

BAŞKAN – Toplantı yeter sayımız vardır. Dışişleri Komisyonunun 24'üncü Yasama Dönemi üçüncü Yasama Yılı 22'nci toplantısını açıyorum.

Bugün 5 uluslararası anlaşmayı görüşmeyi planlıyoruz.

Gündemin ilk sırasında, Kore ile imzaladığımız iki ülke polis teşkilatları arasında iş birliğine ilişkin Polis İşbirliği Mutabakat Zaptı bulunmaktadır.

2'nci sırada, Cibuti ile imzalanan Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşma'yı görüşeceğiz.

Gündemin 3'üncü sırasında, Rusya ile imzalanan Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine Dair Anlaşma'yı görüşmeyi planlıyoruz.

Gündemin 4'üncü sırasında ise, Bulgaristan ile imzalanan Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşma bulunmaktadır.

Son olarak, gündemin 5'inci sırasında, Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Sözleşmesinde Değişikliğin Onaylanması'na ilişkin tasarımı görüşmeyi planlıyoruz.

Basın mensuplarına teşekkür ediyorum; toplantıyı başlatacağım.

Gündemin 1'inci maddesine geçiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Emniyet Müdürlüğü ile Kore Cumhuriyeti Ulusal Polis Teşkilatı Arasında Polis İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/762) esas numaralı Tasarı 2 Nisan 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 9 Nisan 2013 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sözü ilk önce Dışişleri Bakanlığımız Temsilcisine veriyorum.

Müsteşar Yardımcısı Sayın Büyükelçi Mehmet Gücük, buyurun.

DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yüce Meclis Dışişleri Komisyonu Başkan ve üyelerini şahsım ve Bakanlığım adına saygıyla selamlıyorum.

Gündemdeki mutabakat zaptı 3 Eylül 2012 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır. Mutabakat zaptı ile terörizm, organize suçlar, her türlü kaçakçılık suçları, bilişim suçları, fikri ve sınai mülkiyet hak ve ihlalleri, göçmen kaçakçılığı ve insan ticaretiyle mücadele alanında iş birliği öngörülmekte ve bu kapsamda, keza, mutabakat zaptı çerçevesinde bilgi değişimi, deneyim aktarımı ve eğitim programlarının düzenlenmesine ilişkin hususların çerçevesi çizilmektedir.

Mutabakat zaptı, imza tarihi itibarıyla Kore açısından yürürlüğe girmiştir. Tasarının kabulünü tensiplerinize arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İçişleri Bakanlığımız Müsteşar Yardımcısı Sayın Aziz Yıldırım.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AZİZ YILDIRIM – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Bugün, tabii, hoş bir tesadüf, yarın Fenerbahçe maçı var.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AZİZ YILDIRIM – Evet efendim.

BAŞKAN – Aziz Yıldırım isimli bir Müsteşar Yardımcımızı burada ağırlamaktan büyük mutluluk...

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AZİZ YILDIRIM – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – İnşallah uğur getirir bu.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AZİZ YILDIRIM – Teşekkür ederim efendim, inşallah uğur getirir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Müsteşarım.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AZİZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, Dışışleri Bakanlığımızın Müsteşar Yardımcısı Sayın Büyükelçimizin söylediklerine ekleyecek bir şeyimiz yoktur. Ben, mutabakat zaptını da tarafınıza arz ediyorum. Onaylarınızı bekliyoruz efendim.

Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Ekşi, buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkürlerimi sunuyorum.

Daha önce muhtelif Komisyon toplantılarında hem Başkanlığın dikkatine hem de buraya bu konuyla ilgili olarak bilgi verme amacıyla gelen bürokrat dostlarımızın dikkatine sunduğumuz bir husus vardı. Bu anlaşmalarda, bu mutabakat zaptı vesair nitelikli metinlerde şu anda görüşülmekte olan mutabakat zaptının 1'inci maddesinin birinci fıkrasının (12)'nci bendi sık sık karşımıza çıktı. Taraflar anlaşıyorlar, belirli hususlarda şu şu şu şekilde davranmayı, karşılıklı, birbirlerine taahhüt ediyorlar. Bu bitiyor, arkasından "ve diğer hususlar" diyor, böyle bir ibare geliyor.

Şimdi, bendeniz, bu sık sık değindiğimiz husus 12 adet bendi hiç yazmadan şöyle kaleme alınsaydı acaba ne kadar farkı olurdu onu merak ettim ve onu da bürokrat dostlarımızdan, özellikle bu anlaşmanın altında imzası bulunan Bakanlık adına burada bulunan dostlarımızdan öğrenmek istiyorum: "Madde 1: Taraflar, bu mutabakat zaptı kapsamında her türlü suçla mücadelede ilgili ulusal mevzuatları ve yetki alanları çerçevesinde iş birliği yapacaklardır." deselerdi, bu metin böyle olsaydı, şu, aşağıdaki 11 adet bendi yazmadan aynı amaca ulaşmazlar mıydı? O zaman da aklımıza gelebilecek, hatta gelmeyecek her türlü suç veya ilgili bürokratin "Bu, bizim anlaşmamızın çerçevesi içindedir." diyerek ortaya koyacağı herhangi bir konuda bu anlaşma uygulanır hâle gelmez miydi? Eğer böyle idiyse, eğer bu benim değerlendirmem hatalı değil ise, o zaman, bu, sık sık eleştirmekte olduğumuz "ve diğer hususlar" ibareli anlaşmalar niçin bu Türkiye Büyük Millet Meclisine onaylanmak için geliyor?

İki seneden beri bütün, her anlaşma vesilesiyle bürokrasinin dikkatine sunduğumuz bu husus hâlâ aynen ve ısrarla devam ediyor. Acaba bizim anlayışımızla bu bürokrasinin anlayışı arasında bir farklılık mı var? Hukuku anlamakta mı ayrı bir değerlendirme sistemine sahibiz, farklı bir şekilde bakıyoruz? O konuda, acaba, bize bilgi verirler mi?

Bunun için söz aldım; teşekkürlerimi sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Korutürk, sizin sözünüzü de alalım.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok kısa, ben de Sayın Ekşi'nin söylemiş olduğu hususla ilgili olarak...

4'üncü maddenin (7)'nci fıkrası "kararlaştırılacak diğer alanlarda" diyor. Ucu açık olduğu için biz buna muhalefet şerhi koyacağız, daha önceki tutumumuzla tutarlı olarak.

Bu arada, bu anlaşma eylül tarihli. Aralık tarihli başka bir anlaşma var, onun içerisinde bu şey giderilmiş diye gördüm ben, onu da şey etmek istiyorum. Yani, bu Komisyonun yapmış olduğu ikazı müteakip aralık ayından itibaren anlaşmalarda buna rastlamadık. Dolayısıyla, bu eskiden kalan bir şeydir muhtemelen ama biz gene usulen buna muhalefet şerhini koyacağız.

Daha uzun bir şey söylememe gerek yok, aynı şeyi söylüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Güçük, Sayın Yıldırım, bu konuda ifadeniz var mı?

DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yüce Meclisin bu konudaki hassasiyetini müdrikiz. Nitekim, bundan önceki çeşitli Komisyon toplantılarında bu husus özellikle tebarüz ettirildi ve biz Bakanlık olarak ilgili kurum, kuruluş ve bakanlıklara bu konuda gerekli hatırlatmaları yapan genelge, yazılar gönderdik. Ayrıca, son olarak, Başbakanlığa da bu hususta bir yazı yazarak tüm bakanlık ve kamu kurum ve kuruluşlarına imzalanacak anlaşma, mutabakat zaptı ve bu gibi belgelerde bu hususa özen gösterilmesinin, dikkat ve özen gösterilmesinin gereğine işaret olunması hususunu arz ettik. Ancak, son dönemde imzalanan bazı belgelerde bu hususa dikkat ve özen gösterildiği -az önce işaret olunduğu üzere Sayın Korutürk tarafından- bunu memnuniyetle saptamış bulunuyoruz ancak şu anda gündemde bulunan mutabakat zaptında da görüleceği üzere, gene aynı mealde bir maddenin burada yer alması keyfiyeti söz konusudur. Ancak, Dışışleri Bakanlığı olarak, az önce ifade ettiğim üzere, biz bu konuda kurum ve kuruluşlarımıza gerekli duyuruyu yapmış, aynı zamanda bu hususu bir genelge ve tamim yapılmak üzere Başbakanlığın da takdir ve talimatlarına arz etmiş bulunmaktayız.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ekşi, sizin, herhâlde, görüşlerinizin bir bölümüne cevabı aldık.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – İlk bölümüyle ilgili olarak maalesef buradan, Meclisten “Anlaşmaları şu şekilde müzakere edin, şu formatta daha iyi olur.” deme hakkına sahip değiliz.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Kuşkusuz.

BAŞKAN – Tabiatıyla, konular buraya geldikçe görüşmeler sırasında gerekli ikazlarımızı yapabiliriz, görüşlerimizi ifade edebiliriz ama, yani, önceden bir format belirtme imkânına sahip olmadığımızı düşünüyorum. Ama her vesileyle de sizin çok değerli görüşlerinizi kayda geçiriyoruz, Sayın Korutürk, keza, ifade ettiler. Bu görüşlerimizin kayda geçirilmesi ve dile getirilmesi olumlu sonuçlar da vermeye başladı. Tabii, yüzde 100’e ulaşmak belki mümkün olmayabilecek ama, sanıyorum, biz Komisyon olarak görevimizi yerine getiriyoruz.

Buyurun Sayın Ekşi.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Teşekkürlerimi sunuyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Söz almak isteyen başka üyemiz olmadığı cihetle tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İÇİŞLERİ BAKANLIĞI EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ İLE KORE CUMHURİYETİ ULUSAL POLİS TEŞKİLATI ARASINDA POLİS İŞBİRLİĞİ MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1– (1) 3 Eylül 2012 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ile Kore Cumhuriyeti Ulusal Polis Teşkilatı Arasında Polis İşbirliği Mutabakat Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2– (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3– (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/762) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın Komisyon raporu hakkında İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, Ankara Milletvekili Emrullah İşler, İstanbul Milletvekili İsmail Safi, Kırşehir Milletvekili Abdullah Çalışkan’ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim. 24/04/2013

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimizin 26 Nisan Cuma günü saat 18.00’e kadar muhalefet şerhlerini Komisyon sekreteryasına iletmelerini istirham ediyorum.

İçişleri Bakanlığımız temsilcilerine teşekkür ediyorum katılımlarından dolayı.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AZİZ YILDIRIM – Sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gündemin 2’nci maddesine geçiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı. (1/760) esas numaralı Tasarı 2 Nisan 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 9 Nisan 2013 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Gücük, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemiz ile Cibuti arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma 6 Aralık 2012 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır. Anlaşmanın Cibuti tarafındaki onay süreci hâlen devam etmektedir.

Anlaşma kapsamında, sağlık hizmetleri ile hastane yönetimi, bulaşıcı hastalıklardan korunma, ortak araştırma ve incelemelerin teşviki, acil sağlık hizmetleri ve afet durumları yönetimi konularında iş birliği yapılması öngörülmektedir.

Anlaşma, metin itibarıyla, daha önce 59 ülkeyle akdedilen anlaşmalarla benzer hükümler içermekte ve ülkemiz açısından herhangi bir mali yükümlülük de getirmemektedir.

Tasarının kabulünü tensiplerinize arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sağlık Bakanlığımız Müsteşar Yardımcısı Sayın Hakkı Yeşilyurt, sizin ilave edeceğiniz bir husus varsa buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI HAKKI YEŞİLYURT – Sayın Dışişleri Komisyonu Başkanım ve değerli üyeleri; benim, Sayın Müsteşarıma ilave edeceğim bir husus yoktur efendim.

Tasarının kabulünü arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Korutürk, buyurun.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Bir soru sormak istiyordum Sayın Başkan.

Bu anlaşmayı acaba niye Orman ve Su İşleri Bakanı imzalamış, Sağlık Bakanlığıyla ilgili bir anlaşmayı? Ankara’da yapılmış bir anlaşma bu. Önce düşündüm, acaba Sayın Orman ve Su İşleri Bakanının bir Cibuti seyahati sırasında mı imzaladı diye ama değil, Ankara’da imzalanmış.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK – Bu konuda bir malumatım bulunmamaktadır ancak bunu ilgili bakanlıktan tahkik edip malumat arz ederim.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yeşilyurt, sizin acaba bu konuda bilgi verme imkânınız var mı?

SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI HAKKI YEŞİLYURT – Benim de bir malumatım yok. Şimdi almaya çalışıyorum ama çok sağlıklı olmayabilir. Bilahare arz edelim efendim.

BAŞKAN – Peki, bilahare bildirirseniz Komisyon üyelerimize iletiriz.

SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI HAKKI YEŞİLYURT – Tamam.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE CİBUTİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA SAĞLIK VE TIP BİLİMLERİ ALANLARINDA İŞBİRLİĞİNE DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1– (1) 6 Aralık 2012 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2– (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3– (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(1/760) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon raporu hakkında İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, Ankara Milletvekili Emrullah İşler, İstanbul Milletvekili İsmail Safi, Kırşehir Milletvekili Abdullah Çalışkan'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim. 24/04/2013

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa, 26 Nisan Cuma günü saat 18.00'e kadar muhalefet şerhlerini Komisyonun sekreteryasına iletmelerini istirham ediyorum.

Sağlık Bakanlığımız temsilcilerine teşekkür ediyorum katıldıkları için.

Gündemin 3'üncü maddesine geçiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/764) esas numaralı Tasarı 2 Nisan 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur ve 11 Nisan 2013 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Gücük, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İzinizle, bir önceki gündem maddesi çerçevesinde yöneltilen, anlaşmanın, sağlık alanında iş birliğiyle ilgili anlaşmanın neden Sağlık Bakanımızca değil de başka bir bakan tarafından imzalandığı hususu...

Anlaşma, geçtiğimiz aralık ayında gerçekleştirilen Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı çerçevesinde imzalanmış. Karma Ekonomik Komisyonun Eş Başkanlığını ise Türk tarafında Orman ve Su İşleri Bakanımız Sayın Veysel Eroğlu deruhte ettiği cihetle, anlaşmada onun imzası bulunuyor.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK – Ülkemiz ile Rusya arasında imzalanan kültür merkezleri anlaşması ise, anlaşma 3 Aralık 2012 tarihinde İstanbul'da imzalanmıştır ve "karşılıklılık" ilkesi temelinde ülkemizin Moskova'da bir Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Rusya Federasyonu'nun da Ankara'da bir Rus Bilim ve Kültür Merkezi kurması ve kültür merkezlerine, bu çerçevede, gerekli kolaylıkların gösterilmesini içeren hükümleri kapsamaktadır.

Anlaşma, kültür merkezlerinin genel çerçevesini düzenlemektedir ve kültür merkezlerinin iki ülkede dostane ilişkileri artırmak, kültür, eğitim ve bilim alanlarındaki ikili iş birliğinin gelişmesine katkı sağlamak üzere faaliyette bulunmalarını amaçlamaktadır.

Anlaşmanın Rusya Federasyonu'ndaki onay süreci tamamlanmıştır.

Tasarının kabulünü tensiplerinize arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kültür Bakanlığımız Müsteşar Yardımcısı Kemal Fahir Genç, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KEMAL FAHİR GENÇ – İyi çalışmalar diliyorum efendim, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İlave edecek bir husus yok efendim. Eğer sorular gelirse, Yunus Emre Enstitüsü Başkanımız Profesör Doktor Hayati Develi Bey de buradalar, birlikte cevaplayacağız efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Loğoğlu, buyurun.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bu anlaşmayla ilgili olarak hem özelde hem genelde çok ciddi sorunlar var.

Önce, Yunus Emre Vakfının Kurucu Mütevelli Heyet üyelerini kısaca hatırlatmak istiyorum: Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül Onursal Başkan, Eski Kültür ve Turizm Bakanı Atilla Koç, Eski Millî Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik, Eski Maliye Bakanı Kemal Unakıtan, Odalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu.

Vakfın Mütevelli Heyet üyelerinin bir kısmı da şunlardır: Dışişleri Bakanı Profesör Doktor Ahmet Davutoğlu, Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ, Kültür ve Turizm Bakanı Ömer Çelik, Millî Eğitim Bakanı Profesör Doktor Nabi Avcı, Maliye Bakanı Mehmet Şimşek.

Şimdi, buradaki genel sıkıntı, bu vakfın kurulmasından başlayarak yurt dışında yasalara, Türkiye'nin yapısına, Türkiye'nin siyasi yapısına uygun olarak, Dışişleri Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren bütün bu kültür merkezleri, var olanlar Yunus Emre Vakfına bağlanıyor, yeniden ihdas edilenler de Yunus Emre Vakfı marifetiyle ve vasıtasıyla kuruluyor, bu anlaşma örneğinde olduğu gibi.

Şimdi, "Burada ne sıkıntı var?" diyeceksiniz. Şu sıkıntı var: Yunus Emre Vakfı bir vakıf. Kurucularını saydık, mütevelli heyetinde yer alan bazı isimleri saydık. Şimdi, bir devletin, Türkiye Cumhuriyeti'nin kültür politikasının... Böyle bir konuya bir vakfın ilgi göstermesi olabilir ama bütün bu politikayı bir vakfın eline vermek, özellikle Türkiye'de, bir kültür tartışmasının, kültür arayışının sürdüğü bir ülkede yani farklı görüşlerin olduğu bir ülkede bu kadar siyasi iktidarın kontrolünde, hâkimiyetinde, yönlendirmesine tabi bir kuruluşa verilmesini biz sakıncalı buluyoruz. Bu bakımdan, Yunus Emre Vakfının kuruluşuna da muhalefet şerhi koymuştuk. Şimdi, bu vakıf vasıtasıyla Rusya'yla bir anlaşma yapılmasının da Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Dışişleri Bakanlığının "temsilde vahdet" ilkesine aykırı olduğunu değerlendiriyoruz.

Onun ötesinde, bu genel gözlemlerin ötesinde bu kurulacak, Moskova'da kurulacak kültür merkezinde çalışanların hangi bakanlığa bağlı olacağı, maaşlarının nereden verileceği, Yunus Emre Vakfının kaynaklarının nereden geldiğini, bu işlerin nasıl yürütüleceğini -çünkü kültür işleri çok pahalı bir iş- bu işlerin... Bu kadar zengin bir vakıftan mı bahsediyoruz? Bu kadar zengin bir vakıfsa bu vakfın gelirleri nereden, hangi kaynaklardan sağlanıyor, bunları bilmemiz lazım.

Ayrıca, yani, Türkiye Cumhuriyeti'nin kültür politikası, yurt dışında kültür açısından temsili ile bir vakfın -ne kadar mükemmel olursa olsun, ne kadar ismi, hepimiz takdir ve hayranlık duyuyoruz, Yunus Emre olduğu için ama- eline verilmiş olması, verilmesi, bunu biz sakıncalı buluyoruz, sakıncalı buluyoruz. Yani, bir vakıf eğer bir belli görüşü yansıtıyor, belli hedefler, belli doğrultular, değerler doğrultusunda faaliyet gösteriyor ise, bu, Türkiye Cumhuriyeti'nin politikasıyla her zaman aynı olmayabilir, hatta ona ters de düşebilir, hatta o kültürün içinde yaşayan birçok insanın görüşlerine aykırılık da oluşturabilir, aykırılık taşıyabilir.

O bakımdan, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak yurt dışındaki kültür faaliyetlerinin ve kültür alanındaki temsiliyetin bir vakfa verilmesini temelden yanlış buluyoruz, temelden sakıncalı buluyoruz. O nedenle, bu anlaşmaya muhalefet şerhi koyacağız.

Tabii, akla birçok sorular da geliyor yani Rusya'da kapatılan okullar var, bu kapatılan okulların Yunus Emre Vakfı vasıtasıyla tekrar hayata geçirileceği şeklinde bir soru da aklımıza geliyor, bu soruyu da sormak hakkımız.

Bir vakfın devletin kültür politikasına araç edilmesi, o vakfın devletin, o devlet adına hükümet eden siyasi iktidarın görüşlerine, talimatlarına, yönlendirmelerine her zaman açık ve -daha açık söyleyeyim- tabi olacağını düşünmemiz lazım. O bakımdan, muhalefet şerhi koyacağımızı tekrarlıyorum.

Söz hakkımı mahfuz tutuyorum, çünkü konunun biraz tartışılacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bence buna, şu aşamada cevap vermenizde yarar var.

Sayın Gücük ve Sayın Genç, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KEMAL FAHİR GENÇ – Efendim, ben Sayın Başkandan önce birkaç söz söyleyeyim sonra eksiklerimi tamamlarlar.

BAŞKAN – Tabii.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KEMAL FAHİR GENÇ – Sayın Büyükelçimiz, Sayın Vekilimiz tabii ki sadece mütevelliyyi anlattı. Mütevelli'nin altında bir yönetim kurulu var, bir icra organı var. Bu yönetim kurulunda Bakanlığımızın Müsteşarı başta olmak üzere devletin bütün ilgili kurumlarının temsilcileri ve sivil toplum var. Bu vakfın amacı da herhangi bir siyasi amaç değildir, Türkiye Cumhuriyeti'nin ali menfaatleri için çalışmaktır, başka bir amacı olamaz, gizli veya açık bir amacı. Güzel Türkçemizi, dilimizi, kültürümüzü, sanatımızı kurulan bu Yunus Emre Türk kültür merkezleri aracılığıyla bütün dünyaya yaymaktır. Herhangi bir alt amacı yoktur. Kaynakları da devlet bütçesinden ve ilgili kurumların aktardıkları paralardan sağlanmaktadır.

İhtiyaca göre, bu kaynak Yunus Emre Vakfına tahsis edilmektedir. Sıkıştığı noktada, Başbakanlık Tanıtma Fonu dâhil devletimizin bütün imkânları buraya tahsis edilmektedir.

Bu Yunus Emre kültür merkezleri yurt dışında, öyle, başıboş çalışmamaktadırlar. Oralandaki büyükelçilerimizin ya da başkonsoloslarımızın riyasetinde, yine yurt dışı temsilcilikleri olan kurumların temsilcilerinin de katıldıkları koordinasyon kurulları aracılığıyla da faaliyetlerini yürütmektedirler.

Ben, geçen toplantıda Kosova örneğini anlatmıştım. Bu merkezler, gerçekten, oralarda bir Türk kültürünün tanıtıldığı, dilinin öğretildiği kaynaşma ve buluşma yerleridir. Kendi tespitlerimde başka bir amaca yönelik çalışmaya rastlamadım efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Gücük, sizin ilave edeceğiniz bir husus var mı?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK – İlave edeceğim bir husus bulunmamaktadır Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Loğoğlu, verilen cevap yeterli midir?

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Hayır, değil ama Sayın Sinan Oğan konuşsun.

BAŞKAN – Hayır, belki konu değişecektir de sizin sorunuza cevap yeterli mi diye söyledim. Belki Sinan Bey başka bir şeyden bahsedecek.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Hayır Sayın Başkan, verilen cevabı yeterli bulmuyorum. Şu nedenle yeterli bulmuyorum, kısaca onu da söyleyeyim: Yani, benim iddiama karşılık bir karşı iddia geldi, “Böyle bir şey yoktur.” dedi, işte “Çok iyi temsil edecektir. Fonlar şuradan geliyor. Zaten yurt dışında büyükelçilikler, konsoloslukların riyasetinde.” dedi. Ki bu değerlendirme gerçeği yansıtmıyor. Çünkü, ben de Dışişleri Bakanlığı eski mensubu olarak yurt dışına gittiğimde bu konuları arkadaşlarla tartışıyoruz. Bunlar tamamen müstakil bir şekilde, hiç kimseden talimat almadan kendi işlerini kendi bildikleri doğrultuda yürütüyorlar; o bakımdan bu değerlendirmeyi yanlış buluyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HAYATİ DEVELİ – Başkanım, ben bu konuyla ilgili...

BAŞKAN – İsminizi listede görmediğim için... Buyurun, isterseniz kendinizi tanıtarak... Sanıyorum yerinde olacak görüşlerinizi almak.

Buyurun.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HAYATİ DEVELİ - Sayın Komisyon, saygılarımı sunuyorum.

Profesör Doktor Hayati Develi. Yunus Emre Enstitüsü Başkanıyım, üç aydır bu görevi yürütmekteyim.

Ana hatlarıyla Kemal Bey izah etti, Yunus Emre Vakfı Türkiye’yi tanıtmak -tek cümleyle ifade edersem- amacıyla kurulmuş bir vakıftır. Bu “Türkiye’yi tanıtmak.” cümlesinin içerisinde, Türkçeyi isteyenlere öğretmek, Türk kültürünü, sanatını, tarihini tanıtmak, böylece kültürel ilişkilerin geliştirilmesi yoluyla halklar arasında bir dostluk köprüsü oluşturmak amacıyla kurulmuştur. Faaliyetlerini şu şekilde yürütüyor: Vakıf öncelikle bir enstitü oluşturmuştur. Bu enstitü de yurt dışında Türk kültür merkezleri açarak faaliyetlerini yürütüyor. Türk kültür merkezlerinin hemen açılmadığı yerlerde de üniversiteler bünyesinde temsilcilik açarak faaliyetlerimizi biraz daha düşük yoğunluklu olarak yürütüyoruz. Şu anda, bütün dünyada 32 Türk kültür merkezi açmış durumdayız. Başlangıçtan bugüne kadar 10 binin üzerinde öğrenciye Türkçe öğretme hizmeti verdik. Amacımız, tabii, Türkçe öğretirken... Türkçenin bir Pazar metası hâline gelmiş olması lazım yani bir alıcının olması lazım. Otuz sene önce Türkçenin bugünkü gibi bir alıcısı yoktu. Bugün dünyanın her yerinde -bazı yerlerde daha fazla olmak üzere- Türkçeye bir talep vardır, Türkçe öğrenmek isteyenler vardır. Bunlara, Avrupa Dil Portfolyosu çerçevesinde yani bilimsel kriterlere uygun olarak, uygun mekânlarda ve Türkçe öğretme yeterliliği olan sertifikalandırılmış öğretim üyeleri vasıtasıyla Türkçe hizmeti veriyoruz. Amacımız sadece Türkçeyi öğretmek değil, bunun materyallerini de geliştirmek de görevlerimiz arasında. Her türlü görsel ve işitsel materyali geliştirme çalışmalarımız sürmekte.

İşimizin önemli bir tarafı bu. Mesela, Bosna’da biz sahada çalışırken gerçekleşen bir durumu arz etmek isterim: Bosna, bizim tarihsel coğrafyamız. Zamanla orada kantonlardaki okullarda, 6’ncı-12’nci sınıflar arasında Türkçenin ikinci yabancı dil olarak öğretilmesi gündeme geldi. Biliyorsunuz, Türkçe dünyada bu anlamda hüsnükabul gören bir dil değildir. İngilizce genellikle birinci yabancı dil; Fransızca, Almanca, Rusça, Arapça vesaire gibi diller de coğrafi olarak değişmekle beraber ikinci, üçüncü yabancı dil olarak öğretiliyor. Bosna’dan böyle bir talep geldi, biz bunu destekledik. Şu anda 6 bin civarında...

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, usul yönünden söz istiyorum.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Biz de Sayın Yunus Emre Enstitüsü Başkanı'na teşekkür ediyoruz ama yani burada Bosna'da şöyle oldu, orada, burada öğrenci oldu, bunlar gündemimizin konusu değil.

BAŞKAN – Ama siz gündeme getirdiniz, Yunus Emre Vakfıyla ilgili önemli... Ama dinliyoruz.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – İyi, peki, o zaman çok ayrıntı sorular soracağız.

BAŞKAN – Sorabilirsiniz, ben soramazsınız demedim.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Yani, Yunus Emre Vakfının bugüne kadar Almanya'da, var olduğu bütün ülkelerde yaptığı faaliyetler hakkında bize uzun uzun anlatsın.

BAŞKAN – Sayın Loğoğlu, ben şunu anlamakta güçlük çekiyorum.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Neyi efendim?

BAŞKAN – Rusya'yla ilgili bir anlaşma görüşürken siz, Yunus Emre Vakfının varlık nedeni ve bütün faaliyetleriyle ilgili bir soruyu gündeme getirdiniz...

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Evet, getirdim.

BAŞKAN – ...ve bu soruyu gündeme getirdiğiniz için de Yunus Emre Vakfının Başkanı Sayın Profesör Hayati Develi size bilgi vermek arzusu içinde çaba sarf ediyor orada. Şimdi, bunu eğer... Hem o konuyu gündeme getirip hem de bu bilgi vermeyi usul yönünden aykırı bulmanızı yadırgıyorum.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Ben usul yönünden aykırı bulmaya devam ediyorum...

BAŞKAN – Tabii, olabilir.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – ...çünkü bizim sorduğumuz sorulara mündemiç açıklamalar değil bunlar.

BAŞKAN – Ama daha sonunu dinleme tahammülünü dahi gösteremediniz. Belki sizin sorularınıza cevap verecek.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Yani, Bosna'da 6 bin kişi Türkçeye ilgi göstermiş, önemli ama yani bugünkü konunun...

BAŞKAN – Ama Komisyonumuz çok önem veriyor.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Buyurun efendim.

BAŞKAN – Bosna'da Türkçenin ikinci dil olarak eğitilmesine her Türk insanı bence çok önem veriyor, siz vermiyor olabilirsiniz ama bence önemli bir konu.

Buyurun Sayın Develi, devam edin.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HAYATİ DEVELİ – Bu talep artmaya devam ediyor. Önümüzdeki bir veya iki yıl içerisinde 12 bin civarında öğrencinin Türkçeyi ikinci yabancı dil olarak tercih edeceğini öngörmekteyiz, bununla ilgili hazırlıklarımız sürüyor. Gürcistan'da, Ürdün'de ve başka coğrafyalardan da bu konuda talepler var, bunlar sürüyor.

Bu Türkçe öğretme işi -ana hatlarıyla söylüyorum bütün faaliyetimizi, bilinsin diye- bizim çalışma alanımızın yani Türkiye'yi tanıtmamızın bir ayağı. İkinci ayağı ise kültürel tanıtım işidir. Bu anlamda Türkiye'nin tarihsel ve modern kültürünü hiçbir ayırım yapmadan, ne varsa ancak kalite farkı gözeterek yani sıradan bir iş olarak değil, en yüksek kaliteli gösteriler, konserler, seminerler, etkinlikler, sergiler olarak planlıyor ve sürdürmeye çalışıyoruz. Elbette henüz başlangıç durumunda bir kurumuz. Bu konudaki faaliyetimizin kalitesinin gün geçtikçe artacağını, Yunus Emre Kültür Merkezinin veya Enstitüsünün Türkiye'nin kültürünü tanıtmada bir marka hâline geleceğini düşünüyorum.

Sayın Milletvekilimizin sorusuna bir cevap olarak söyleyeyim: Bizim kültür politikalarımız özel bir vakıf gibi belirlenmiyor. Elbette kurucu heyetimizdeki hem Mütevelli Heyet hem de Yönetim Kurulumuzun büyük ölçüde devletin resmî kurumlarından oluştuğu görülecektir. Bunlar kurumlara ayrılmış temsiller. Bunun dışında, üniversitelerden ve kültür kurumlarından yine mütevelli heyet tarafından seçilmiş temsilciler var. Bütün politikalarımız bu kurullar tarafından belirleniyor ve uygulanıyor. Esas işi yaptığımız yurt dışındaki merkezlerimizin yani Türk kültür merkezlerinin kültür ajandaları, çalışma şartları, oraya alınacak elemanlar oradaki koordinasyon kurulu tarafından belirlenir ve alınır. Bu koordinasyon kurulunun başını büyükelçimiz oluşturur. Bütününü büyükelçinin kontrolünde gelişmektedir olaylar. Herhangi bir sivil inisiyatifin, farklı bir grubun, unsurun bizim devletin kültür politikalarına yön vermesi diye bir husus söz konusu olamaz, bu şekilde de de bir şey bugüne kadar olmamıştır.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Muhterem Oğan, sizin bu konuyla ilgili miydi görüşleriniz yoksa bu konu çerçevesinde söz isteyecek arkadaşlarımıza söz vereyim, ondan sonra mı size söz vereyim?

SİNAN OĞAN (İğdır) – Olur.

BAŞKAN – Hay, hay.

Osman Bak, buyurun.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de Dışişleri Komisyonu ve NATO'yla beraber yurt dışına gittiğim süreç içerisinde Yunus Emre kültür merkezleriyle ilgili karşılaştığım durumu aktarmak istiyorum. Sayın Profesör Doktor Hayati Develî ve Sayın Müsteşar Yardımcısının ifade ettiği gibi, ben, Tahrân'daki kültür merkezini ziyaret ettim. Buraya büyükelçiyle beraber gittik, Sayın Cevdet Yılmaz da vardı, orada üç tane sınıfı ziyaret ettik, Türkçe öğrenen İranlı öğrencilerle görüştük, talebin çokluğuyla karşılaştık, sınıfların yetmediği, hatta eğitim için ek bir bina araştırdıklarını ifade ettiler. Üsküp'e gittik, aynı şekilde, Üsküp'te yaşadığımız tablo da aynıydı. Oradaki mimarların, mühendislerin Türkçe öğrenmek için sınıflara koştuklarını gördük, kendileriyle sohbet ettik. Aynı şekilde, NATO toplantısı için Brüksel'e gittiğimizde gene Yunus Emre Türk Kültür Merkezini, gene büyükelçimizle birlikte ziyaret ettik ve orada gene aynı tabloyla karşılaştık. Türkçe öğrenmek için insanların geldiklerini gördük ve Türk dilinin tanıtılması için, Türk kültürünün tanıtılması için böylesine kurumların dinamik bir şekilde çalışması da bizi onurlandırıyor, gururlandırıyor. Bosna'ya da gittik, pek çok ülkede bunlarla karşılaştık. Sayın yetkililerin de ifade ettiği gibi, biz, milletin temsilcisi olarak bunları bizzat gördük ve şahit olduk ve her gittiğimiz yerde de büyükelçimizle beraber, konsolosumuzla beraber mutlaka Yunus Emre kültür merkezlerine uğruyoruz, oranın yöneticileriyle görüşüyoruz, oradaki öğrencilerle görüşüyoruz. Bu yapılan çalışma ve hizmetler, Türk kültürünün, Türk dilinin dünyaya tanıtılması için, yaygınlaştırılması için, yükselen değer Türkiye'nin insanlar tarafından daha iyi tanınması için önemli bir adım ortaya koyuyor ve çalışmalarını nedeniyle de yetkililere başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Muhterem Oğan, buyurun.

RIFAT SAİT (İzmir) – Sayın Başkan, bu konuyla ilgili ben konuşacaktım ama eğer tabii...

BAŞKAN – Muhterem Oğan, sizin sözünüzü geri alayım, tekrar...

SİNAN OĞAN (İğdır) – Estağfurullah, buyurun; yo, yo, bu konuyla ilgiliyse arkadaş da konuşabilir.

BAŞKAN – Bu konuyu tamamlayalım, iyi olur diye düşünüyorum.

Sayın Sait, buyurun.

RIFAT SAİT (İzmir) – Sayın Başkan, özür dilerim öncelikle ben konuyla ilgili olduğu için...

BAŞKAN – Estağfurullah.

RIFAT SAİT (İzmir) – Şimdi, ben, kesinlikle muhalefet yapmak açısından değil ama bizzat şahit olduğum olayları da burada anlatmam gerekiyor. En son Arnavutluk İşkodra'daki Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin açılışına gittik ve Mütevelli Heyetinde Cumhuriyet Halk Partisinin eski Aydın Milletvekili de vardı, birlikteydik orada. Daha önce de, tabii, Faik Tunay da şahit olmuştur. Ben gerek Saraybosna'da, Arnavutluk Tiran'da ve İşkodra'da, Romanya'nın başkenti Bükreş'te, Kosova da Prizren ve Priştine'deki enstitüleri bizzat gittim, gördüm. Ben de şüpheli bir insanım yani bazı şeyleri detaylı olarak soran bir insanım. Gerçekten önemli çalışmalar yapıyorlar. Yani, burada şunu belirtmem lazım: Sadece Türk dilini öğretmek açısından değil, başka yaptıkları bir çalışma daha var, burada belki onları da açıklamak bilmiyorum ne kadar doğrudur ama dijital tarihin tutulmasıyla ilgili son derece önemli bir çalışmaları var. Bu da çok önemli bence çünkü kaybolmuş bir tarihimiz var özellikle Balkanlar'da. Onunla da ilgili o çalışmalarını yapıyorlar, bununla da ilgili... Sadece devletin değil, dışarıdan da sponsor bularak bunları yapıyorlar, bunu da biliyorum. Zaman zaman eleştiriler olmuştur, cemaatin okulları Türkçeyle ilgili birtakım çalışmalar yapıyor, diye ama işte devletin bir kurumunun bunu yapması daha doğrudur diye düşünüyorum, daha güzeldir.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Devletin kurumu bu mu?

RIFAT SAİT (İzmir) – Bence devletin kurumu Sayın Büyükelçim. Yani, gerçekten bu çalışmalar içerisinde sayın büyükelçilerimizle görüştüm. Gittiğim her yerde...

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Devletin, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı var, Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı var, onlar nerede?

RIFAT SAİT (İzmir) – Yani, büyükelçimiz mesela, Dışışleri Bakanlığı temsilcisi olarak orada. Hepsi aynı şeyi söylediler yani hiç kimseden olumsuz bir şey ben şahsen duymadım. Bu yüzden ben de tebrik ediyorum Yunus Emre Enstitüsünün çalışmalarını. Bu güzel çalışmalardan dolayı da gerçekten mutlu ve gururlu olduğumuzu söylemek istiyorum. Bu benim kendi gözlemlerimdi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Loğoglu, tabii, şu hususu da hatırlamamızda yarar var: Bu tür kültür faaliyeti yapan kurumlar, İspanya’da Goethe Enstitüsü, İngiliz Kültür Merkezi, Fransız Kültür Merkezi, Almanların var, hepsi aslında devlet tarafından desteklenmekle birlikte “Dışışleri Bakanlığı Kültür Merkezi” diye bunu açıkladığınız zaman oraya gelen ve faaliyetlere katılacaklar da çok değişik tablolar ortaya çıkabiliyor. Bütün dünyada uygulanan yöntem aslında bu. Siz bunun yakinen şahidisiniz ama ben, aslında, özellikle bu tartışmayı siz açtığınız için memnun oldum, onun için de diğer arkadaşların katılmasını istedim. Bence bunun en güzel çözüm yolu, sizin bir ziyaretinizde, CHP milletvekili olarak, Genel Başkan Yardımcısı olarak, Dışışleri Komisyonu üyesi olarak bunları ziyaret etmeniz, orada, faaliyetlerle ilgili sorular sorarak, alacağınız cevaplara göre belki içiniz daha rahat edecek bir ortama gelebilirsiniz diye düşünüyorum.

Buyurun.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, bazı şeyleri iyi anlamamız lazım. Biz, Yunus Emre kültür merkezlerinin yürüttüğü faaliyetlerin anlamsız, önemsiz, yanlış olduğunu söylemiyoruz, bunlar yararlı faaliyetler. Elbette Türkçe öğretecekler, elbette Türk kültürünü tanıtacaklar. Yaptıkları ölçüde bunu da kutluyoruz ama bir vakıf neticede bir özel kuruluştur. Mütevelli heyeti, yönetim kurulundan alacağı talimatlara bağlıdır. Başkan Sayın Profesör kendisi belirtti yani “Bütçesini devletten alıyor, sıkıştığımız zaman da Başbakanlıktan alıyoruz.” dedi, bunlar siyasi kurumlar.

BAŞKAN – Tanıtma Fonundan dedi.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Tanıtma Fonundan işte, Başbakanlığa bağlı.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Yönetim kurulunda kimler var?

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Nedir efendim?

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – “Yönetim kurulunda kimler var?” diye sordum ben.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sorun, sorun, onları da açıklasın. O önemli değil, önemli olan...

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Müsteşar var. Devleti temsil etmiyor mu müsteşar?

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – ...biraz önce Sayın Milletvekilimin söylediği gibi, Türkiye Cumhuriyeti farklı. Yani, Türkiye Cumhuriyeti’nde bugün son on yılda gördüğümüz üzere, kültür konusunda dahi bir farklılaşma var, bir zihniyet değişikliği var. Bizim kaygımız, bu işin Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığından birlikte çalıştıkları Kültür Bakanlığından alınıp kontrolü, yönlendirmesi, bütçe açısından, içerik açısından, özellikle içerik açısından yönlendirilmesi daha kolay olacak bir vakfa verilmesini biz sakıncalı buluyoruz. Yoksa, yani vakfın yaptığı faaliyetlerin yanlış olduğunu söylemiyoruz. Elbette çok yararlı faaliyetler yapıyorlar ama bu bir vakfın işi değil.

Ayrıca, burada, katılımcılar listesinde Sayın Profesörün ismi yok. Dışışleri Komisyonunca vakıf başkanlarının muhatap alınıp alınmadığını da usul yönünden, onu da bilmiyorum.

Şeye gelince, efendim, yurt dışında işte büyükelçilerimiz katılıyor... Görevleri, yani o bir şey değil ki. Bu, Yunus Emre Vakfının, bizim gündeme getirdiğimiz, ifade etmeye çalıştığımız itirazları sıfırlayan bir durum değil ki. Yurt dışındaki büyükelçiler, başkonsololar elbette bu tür faaliyetlere katılacaklar. Yani, o işin doğruluğunu gösteren bir gösterge değil.

BAŞKAN – Sayın Loğoglu, yalnız büyükelçilerin katılması davet üzerine veyahut da seçilmiş toplantı... Büyükelçi yurt dışındaki bu faaliyetin başkanı.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Değil efendim, işte ben onu söylemeye çalışıyorum.

BAŞKAN – Sayın Hocam onu ifade ediyor.

Sayın Safi, buyurun size de söz vereyim, sonra...

İSMAİL SAFİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Benim de usul yönünden bir itirazım var. Diğer arkadaşlarımız daha söz almak için beklerken Sayın Loğoglu’na dört kez söz vermeniz açıkçası çok garip.

BAŞKAN – Sayın Safi, o konu benim takdirimde. Konuyu gündeme getiren Sayın Loğoğlu olduğu için bütün arkadaşlarımıza söz veriyorum, söz isteyen hiçbir arkadaşım da kalmadı. Bir tek muhterem Oğan'ın hakkını yedik, ona, ayrı bir konu olduğu için ayrıca söz vereceğim.

Sayın İşler, buyurun.

İSMAİL SAFİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben konuşmayacak mıyım?

BAŞKAN – Konuşacağınız görüntüsünü vermediniz, sadece tenkit eder bir görüntüyle başlayınca...

İSMAİL SAFİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Türkiye-Rusya ilişkilerine baktığımız zaman, hakikaten tarihinde hiç olmadığı kadar...

BAŞKAN – Yalnız bir dakika, Sayın Safi, sözünüzü kestim ama bu konunun dışına taşıyorsak ilk söz muhterem Oğan'ın.

İSMAİL SAFİ (İstanbul) – Hayır, hayır. Tam bu konuyla alakalı.

BAŞKAN – Yani, Sayın Loğoğlu'nun gündeme getirdiği konuyla ilgiliyse...

İSMAİL SAFİ (İstanbul) – Tabii, tabii.

BAŞKAN – Buyurun.

İSMAİL SAFİ (İstanbul) – Yani, Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin kuruluşuyla alakalı, bu konuyla alakalı.

BAŞKAN – Ama sayın Loğoğlu'nun gündeme getirdiği perspektiften değilse, o zaman önce muhterem Oğan'a söz vereceğim.

İSMAİL SAFİ (İstanbul) – Yakın bir perspektif, çok yakın.

BAŞKAN – Peki.

Sayın İşler, buyurun.

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, tabii, önemli bir konuyu tartışıyoruz. Öncelikle, bu konunun bu komisyonda detaylı bir şekilde tartışılmasını da ben son derece önemsiyorum. Dolayısıyla, bu konunun gündeme getirilmesinden dolayı da memnuniyetimi ifade ediyorum. Aslında, Yunus Emre Enstitüsü Başkanımız da çok değerli görüşlerini ifade ettiler burada, hakikaten, enstitülerin, yurt dışındaki Yunus Emre kültür merkezlerinin faaliyetleri hakkında bilgi verdiler. Gerçi açıklama yapıldı ama sadece vakıf meselesinde biraz üzerinde duruldu, Sayın Loğoğlu da onun üzerinde hassasiyetle durdu. Aslında bu bir kamu vakfıdır benim bildiğim, yanlış bilmiyorsam kamu vakfıdır. Dolayısıyla, dikkat ederseniz sizin okuduğunuz o yönetim kurulu üyelerinin hepsi devlet kurumlarının temsilcileridir. Diyelim ki bakan değişti, otomatik değişiyor. Şu an Kültür Bakanı değişti, yeni gelen Bakan yönetim kurulu üyesi oluyor bildiğim kadarıyla. Millî Eğitim Bakanı keza aynı şekilde. Yarın Dışişleri Bakanı değişirse de yine aynı şekilde yönetim kurulu üyelikleri değişecek. Zaten anlaşmanın altında da dikkat ederseniz Kültür Bakanımızın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti adına imzası bulunmakta. Bence, doğrusu -siz de ifade ettiniz Sayın Loğoğlu- yani bu, son yıllarda yapılan Türkiye Cumhuriyeti'nin yapmış olduğu en büyük icraatlardan birisi olarak değerlendiriyorum ben, Yunus Emre Vakfını ve yurt dışında açılan Yunus Emre enstitülerini. Bakın, bugün 32 yerde bu enstitüler açıldı ve binlerce insana yurt dışında Türkçe öğretiliyor, bu çok önemli bir gelişme. Bu, ayrıca gayrimeşru yollardan da yapılmıyor. Özel bir vakıf olsa diyeceksiniz ki "Bu, işte falandı, cemaatti, şuydu, buydu." yani bir yerde, Sayın Başkanımızın da ifade ettikleri gibi, bunların örnekleri yurt dışında da var. Yani, devletin bir şekilde de kontrolünde ama doğrudan bir devlet organı olarak görülmeyip de böyle bir enstitü altında bu faaliyetlerin yapılmasını ben Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceği açısından da son derece önemsiyorum. Bundan dolayı da emeği geçen bütün herkese teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Muhterem Oğan, buyurun.

SİNAN OĞAN (İğdir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, tabii, önemli bir vakıf. Türkiye'nin yurt dışında temsiliyeti sadece devlet tarafından yapılmaz, bu tür özel vakıflar tarafından da yapılır ama ne şekilde yapıldığı, işleyişinin nasıl olduğu önemli.

Benim aklıma takılan birkaç konu var.

Birincisi: Kültür Bakanlığımızın yurt dışında atışelikleri var, bu atışeliklerle nasıl bir bağlantısı var vakfın? Çünkü misyon başkanına karşı sorumlular ama atışeliklerimizle ilgili ve Bakanlıkla ilgili herhangi bir şey vurgulanmış değil.

İkincisi: Aynı işleri yıllardır yapan TİKA var, TİKA'nın da Türkçe kursları vardı. Şimdi, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı kuruldu. Aşağı yukarı bunların hepsinin yaptığı işler birbirine benzer. Yine, bu işleri diğer kurumlar da, TİKA ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı da yapmaya devam edecekler mi?

Bir de, Rusya'da şimdiye kadar, bu ve benzeri adda açılmış herhangi bir Türkçe kursu veya bu şekilde bir çalışma var mıdır merak ediyorum ve Türkiye'de hangi benzer kuruluşların temsilciliği var? Cevaplandırırsanız sevinirim.

BAŞKAN – Sayın Safi, buyurun.

İSMAİL SAFİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Türkiye-Rusya ilişkilerine baktığımız zaman, gerçekten bugün, tarihinde hiç olmadığı kadar iyi konumda. Bu ekonomik olarak da öyle. Neredeyse birinci partnerimiz ama sosyal-kültürel olarak ve turizm açısından baktığımız zaman, Rusya gerçekten çok önemli bir ülke. Sizin de başkanlığını yürütmekte olduğunuz Türk-Rus Toplumsal Forumu'nun tam da amaçlarına uygun olabilecek bir çalışma bu. O nedenle de ben, bu Yunus Emre Kültür Merkezinin Türk dilinin, kültürünün Rusya'da öğretilmesi açısından çok büyük yararlar getireceğini düşünüyorum. Aynı şekilde de karşı vakfın, Rusya Bilim ve Kültür Merkezinin de ikili ilişkilerin, toplumsal-kültürel ilişkilerin gelişmesinde çok büyük fayda getireceğini umuyorum.

Burada benim sormak istediğim bir yer var. 1'nci maddenin ikinci bendinde diyor ki: “Diğer kentlerde aynı nitelikte kültür merkezleri kurabilecekler.” Şimdi, burada “aynı nitelikte” derken -biraz önce Sayın Loğoğlu'nun veya diğer arkadaşların da belki işaret etmeye çalıştığı gibi- aynı isimle Yunus Emre Kültür Merkezini mi kastediyor yoksa -yani, biraz muğlak gibi- aynı nitelikte, işte amacı, Türk dilini, Türk kültürünü, öğretmek olan başka kuruluşları da mı kastediyor? Ben bunu merak ettim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Güçük, kim söz almak ister, Muhterem Oğan ve Sayın Safi'nin sorularına cevap vermek üzere?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜÇÜK – İki hususta izninizle malumat arz etmek istiyorum.

Türkiye'deki diğer ülkelere ait benzer kültür merkezleri, bildiğimiz kadarıyla; Amerika, İngiltere British Council, Almanya, İtalya, Fransa ve İspanya'ya ait. Bu 6 ülkenin Türkiye'de yerleşik kültür merkezleri ve enstitüleri değişik isimler altında bulunmaktadır.

Anlaşmanın 1'nci maddesinin ikinci paragrafıyla ilgili yoruma gelince: Burada da, bizim, bu maddenin bu bendinden anladığımız, keza Yunus Emre kültür merkezlerinin Rusya Federasyonu'nun diğer şehirlerinde de kurulmasına imkân veren bir düzenleme içerdiği merkezindedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Genç, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KEMAL FAHİR GENÇ – Evet efendim, örnek olarak; Kosova'da Priştine'de var, Prizren'de var, İpek'te var, birden fazla olabilmesine yönelik bu.

Şimdi, bir de şöyle bir şey arz etmek isterim efendim, hani çok da polemiğe sebebiyet vermek istemem de: Bu, yani başıboş çalışan bir yer değil. Bakın, “Denetleme Kurulu: Bakanlık -yani Kültür Bakanlığı- Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı tarafından görevlendirilecek birer üye ile iktidar ve ana muhalefet partisi tarafından üç yıl süreyle seçilecek birer üyeden oluşur. Maliye Bakanlığı temsilcisi Denetleme Kurulunun başkanıdır.” Yani, bu Yunus Emre enstitülerine bağlı Yunus Emre Türk kültür merkezlerinin çalışmaları sonuç itibarıyla, aynen bir kamu kurumunun denetlenmesi gibi denetleniyor efendim. Buralarda keyfi uygulama diye bir şey olması kesinlikle söz konusu değil. Yani, endişe duymak doğru da endişelerin karşılığı yok efendim, onu arz etmek istiyorum. Gerçekten disiplinli çalışan, gittikleri yerde bölge halkıyla da çok iyi ilişkiler kuran... Örneğin, geçen toplantıda Sayın Oğan demişti ki: “Koskoca bir coğrafyada, işte Türk coğrafyasında şu kadar milyon insan Türkçe konuşuyor, niye ortak dil yok UNESCO'da, Türkçe yok?” demişti. Maaalesef, bu coğrafyada ortak dil Türkçe değil, Rusça. Yani, o “Türk coğrafyası” dediğiniz coğrafyada bizim insanlarımız birbirleriyle Rusça üzerinden anlaşıyorlar. Ben, Bakü'de, Kazakistan'da, Tataristan'da, Türk dünyasının merkezlerinin tamamında katıldığım toplantılarda, hatta ve hatta merkezi Türkiye'de olan TÜRKSOY Genel Sekreterliğindeki toplantılarda bile Rusça dilini kullanmak zorunda kalıyoruz Türkçeyi yaygınlaştıramadığımız için. O açıdan çok önemli çünkü o coğrafyadaki insanlar bizim lehçemizi öğrendikleri zaman kendi dillerine çok kolay kaydırabiliyorlar. Bu, Türkçenin öğretimini... Geçen toplantıda da söylemişim, Ertuğrul Günay Bakanımızın fikriydi bu. “Niye herkesin var da Türkiye'nin yurt dışında güzel Türkçeyi öğreten bir kurumu yok? Yunus Emre de en uygun ismidir.”

dendi. Bir de Türkiye'nin içerisinde bazı şeyleri tartışırken... Bakın, "Yunus Emre Türk Kültür Merkezi" diyoruz, daha ne diyelim? Yani, başlığı bile amacını ne kadar güzel anlatıyor. Hiçbir endişe...

SİNAN OĞAN (İğdır) – Yani "Türk" kelimesi var diyorsunuz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KEMAL FAHİR GENÇ – "Türk" kelimesi var, korkmayalım. Yani, onu söylemek istiyorum efendim. Burada tartışıyoruz ama orada, yurt dışında tartıştırmıyoruz bu kelimeyi. O açıdan, ne olur, bunu çok yıpratırsak çok güzel bir şeyi yıpratmış oluruz. Ben, on beş yıldır Bakanlıkta çalışan bürokratım, eski dönem atanmış biriyim. İnanmadığım hiçbir şeyi ben de savunmam. Hiç kimsenin vekili değilim burada ama bizatihi yaptığım, gördüğüm, izlediğim şeyleri anlatmak zorundayım. Bu da bizim üzerimize vebaldır yani bildiğimizi söylemek zorundayız. Hiçbir yerde yanlış bir uygulamaya rastlamadım, rastlarsam sayın vekillerin tepkisinden çok daha farklı tepkiyi ben de gösteririm gittiğim yerde. Kimsenin endişesi olmasın efendim.

BAŞKAN – Sayın Karal, buyurun.

HASAN KARAL (Rize) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Pardon.

Sayın Başkanım, ben hiçbir soruma cevap alamadım. Niye soruyoruz biz o soruları zaman?

BAŞKAN – Muhterem Oğan'ın sorularına cevap verir misiniz lütfen?

SİNAN OĞAN (İğdır) – Ataşelikler var. Kültür Bakanlığıyla bunların ilişkisi ne düzeydedir? TİKA var, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı var, bunları ne yapacaksınız?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KEMAL FAHİR GENÇ – Pardon, özür dilerim, çok özür dilerim.

Bizim kültür müşavirliklerimizin görevi Türkçe öğretmek değil efendim. Oradakiler bizim yurt dışı temsilciliklerimizdir, o ülkeyle bizim ülkemiz arasındaki ilişkileri düzenlerler ve belirlerler. Bu eksiği gidermek amacıyla zaten Yunus Emre Türk kültür merkezleri kuruldu. Bizim yurt dışı temaslarımızda heyetlerimize refakat ederler, oralarla ilgili yapılacak anlaşmaların alt yapılarını hazırlarlar yani ülkemizi orada Dışişleri Bakanlığının bir alt birimi olarak temsil eder bizim arkadaşlarımız ama TİKA başka. TİKA, bildiğiniz gibi dünyanın dört bir tarafında çok önemli, gerekli yatırımlar yapıyor. O, işin maddi boyutundaydı. Şimdi, biz, manevi ve kültürel boyutunu da Yunus Emre enstitülerinin yurt dışı temsilcilikleri aracılığıyla gidermek için bu kuruma başvurduk.

BAŞKAN – Muhterem Oğan ilave sorunuz var mı?

SİNAN OĞAN (İğdır) – Taksit, taksit mi soralım Sayın Başkan?

BAŞKAN – Yani, siz, sorunuzun takipçisi olun bence.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Şimdi efendim, tekrar müsaade ederseniz tekrar sorayım: Rusya Federasyonu içerisinde bu ve benzer adda açılmış herhangi bir kursumuz var mıdır Türkçe öğretimine dair? Benim bildiğim var. Daha önce açılan, benim de bizzat gittiğim, içinde iştirak ettiğim. Bunların statüsü şimdi ne olacak, bu anlaşmadan önce açılmış? Ayrıca, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının benzer faaliyetleri var, bunları nasıl koordine edeceksiniz? TİKA'nın hâlâ devam eden benzer çalışmaları var, bunları nasıl koordine edeceksiniz? Yine, her zaman olduğu gibi, her kurum kendi başına oralarda yine paralel faaliyetler mi gösterecek?

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HAYATİ DEVELİ – Efendim, izin verirseniz ataşelikler ile ilgili bilgi vereyim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hocam.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HAYATİ DEVELİ – Bir defa, ataşelikler bizim yaptığımız işleri yapan kurumlar değil.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Onu ben denetim açısından sormuştum. Nasıl bir ilişki bağı var?

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HAYATİ DEVELİ – Anladım.

Biz doğrudan doğruya büyükelçiliklere bağlı olarak çalışıyoruz, ataşelik değil yani muhatabımız.

TİKA, kurulduğu ilk dönemlerde, hem yatırım işleriyle hem de kültür işleriyle ilgileniyordu. Türkçe öğretme merkezleri açtılar, bunun dışında, bizim, şimdi "Türkoloji Projesi" adını verdiğimiz, yurt dışındaki Türk dili ve edebiyatı bölümlerini destekleme, kurma, donatma, Türkiye üniversiteleriyle aralarında akademik işbirliği kurma faaliyetlerini sürdürdüler. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı yeni kurulan bir kurum. Daha çok bizimle ilgili tarafı, burslar konusunu ele aldı. Yunus Emre Enstitüsü kurulduktan sonra TİKA'nın bütün dil öğretim faaliyetleri birimleriyle birlikte Yunus Emre Vakfına devredilmiş bulunmaktadır. Bizim

ulaşamadığımız, çok ayrıntıya giremediğimiz birkaç yer dışında bu faaliyetleri bütünüyle biz yürütüyoruz. TİKA bu işlerle uğraşmıyor ancak mesela, Yemen Sana'da olduğu gibi, bizim öğretim üyelerini desteklediğimiz kurumların fiziki donanımlarını yapıyor. Restorasyon gerekirse onu TİKA gerçekleştiriyor. Bu konuda bize ciddi bir destek vermeye devam ediyor TİKA ancak öğretim faaliyetlerini, kültürel faaliyetleri bütünüyle biz yürütüyoruz. Yurtdışı Türkler Başkanlığının bu konuyla ilgili bir görevi yok ancak bazı alanlarda, hani, öğretim alanına girdiğinde yine işi biz yürütüyoruz, Yurtdışı Türkler işin maddi boyutunu üstleniyor. Böyle iş birliklerini ileride de bilhassa Avrupa'da daha çok yapacağız gibi gözüküyor. Yani, diğer kurumların, aslında kanun maddesinde de böyle, "Yunus Emre kurulduktan sonra Türkçe öğretimi işi yapan, Türk kültürüyle ilgili faaliyet gösteren bütün kurumlar Yunus Emre Türk kültür merkezlerine dönüştürülür, devredilir borçlarıyla birlikte." diye bir ibare geçmektedir.

Bu sorunuz -bilmiyorum- Sayın Oğan, cevaplanmış oldu mu?

İkinci husus "aynı nitelikte kurum açma" ifadesi -o kanunda geçen- Kemal Bey'in de ifade ettiği gibi bunları biz başkentler dışındaki önemli gördüğümüz şehirlerde yine Türk Kültür Merkezi açarsak aynı nitelikte açıyoruz, aynı işleyişte ancak kendi iç işleyişimiz açısından başkent dışındakileri şube olarak görüyoruz. Onlar direkt olarak başkentteki müdüre bağlı yazışmalar bakımından yoksa faaliyetleri açısından bir farkı yok. Diğer ülkelerin bunu nasıl organize edeceğini tabii ben bilemiyorum.

BAŞKAN – Ama isimleri "Yunus Emre" olacak.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HAYATİ DEVELİ – "Yunus Emre Türk Kültür Merkezi" olarak...

BAŞKAN – Yani, başka açılsa onun da adı "Yunus Emre" açılıyor. O da Sayın Safi'nin sorusuydu.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HAYATİ DEVELİ – Aynı, aynı. Hiçbir farkı yoktur; yine işleyişler merkezden yönetiliyor.

Başka bir husus kaldı mı Sayın Oğan?

SİNAN OĞAN (İğdir) – Yok efendim, teşekkür ederim.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HAYATİ DEVELİ – Ben teşekkür ederim.

SİNAN OĞAN (İğdir) – Bir de Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, hani, mikrofonu da açmadan sorayım.

Şimdi, bu Anayasa'dan "Türk" kelimesi çıkarsa "Türkiyeli Kültür Merkezi" mi olacak?

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HAYATİ DEVELİ – Onu sizlerin takdirine arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Karal, buyurun.

Sözünüzü kestim demin ama sorunun devamı için...

HASAN KARAL (Rize) – Estağfurullah. Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, bu Yunus Emre vakıflarıyla alakalı biraz daha teferuatlı bilgi alma ihtiyacı içerisinde olduğumuzu ben arz etmek istiyorum. Bu konuyla alakalı bir broşür dağıtıldı şu anda. Kimlerin burada yönetici olup olmadığı o kadar benim için önemli değil ancak bu vakfın şu anda dünyadaki hizmetlerini, katkılarını, hangi ülkelerde teşkilatlandığını acaba bize bir bilgi notu olarak ulaştırabilir misiniz? Tüm Komisyon üyelerimizi kastediyorum.

İkinci olarak, şimdi, şurada başlıkta yer aldığı üzere ve daha önce de incelediğimiz vakıf senediyle alakalı olarak kısmi bir inceleme yapmıştım. Sadece Türk dilini öğretmek midir amacı? Onun dışında Türk kültürünün dünyada anlatılması ve tanıtılması amacıyla başka hangi türlü faaliyetlere bu zamana kadar girişildi veya girişilecek mi? Mesela, uluslararası düzeyde paneller, sempozyumlar gibi -bu yabancı ülkeleri kastediyorum- sadece Türk diline hasredilmiş bir faaliyet alanı mı var? Onun dışında diğer alanlara da girilecek mi, girilmesi düşünülüyor mu? Bu konuda hangi tür çalışmalarını yapmayı planlıyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hocam, buyurun.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HAYATİ DEVELİ – Ben başlangıçta da ifade ettim, vakfın kuruluş amacını ben kanunda geçen, biraz kısaltarak şöyle diyorum: "Türkiye'yi tanıtmak". Bunun içerisinde iki unsur var: Bir, Türk dilini öğretmek, isteyenlere; iki, Türkiye kültürünü, Türkiye'deki Türk kültürünü, Türk insanın ürettiği kültürü, hem klasik kültürümüzü hem modern kültürümüzü herhangi bir ayırım yapmadan, sadece kalite ayırımı yaparak dünyaya tanıtmak. Böylece kültürel faaliyetler yoluyla bir dostluk ilişkisi oluşturmaktır temel amacı. Yani, amacımızı sadece Türkçe öğretmekle kısıtlamıyoruz. Böyle değil çünkü kültür taşımayan, kültür ile ilişkisi kurulmamış bir dil öğretimi boşa gitmiş bir emektir. Kültürünüzü de tanıtmak zorundasınız, yaşama biçiminizi. Bilhassa Avrupa'da -bir örnek olarak ifade edeyim- 1960'lardan sonra gerçekleşen göç oralarındaki Türk insanı algısında "Bunlar işçi sınıfıdır, kültürsüz, kültür seviyesi düşük insanlardır." gibi bir algı var Avrupa toplumlarında. Oysa bizim yüksek tarihsel bir

kültürümüz var. Bunu oradaki insanlara yani mesela, Almanya entelektüellerine, Almanya'nın bürokrasisine, medyasına ve bütün kesimlerine en iyi şekilde, en uygun platformlarda tanıtmak bizim faaliyet alanlarımızdandır. Bu konuyla ilgili çalışmalar yapıldı. İleride bunu daha derinlikli ve geniş olarak yapmayı planlıyoruz.

HASAN KARAL (Rize) - Şimdi, Sayın Başkanım...

Başkanım, özür diliyorum.

Ben biraz daha konuyu açmak istiyorum. Yurt dışında üniversitelerin Türkoloji bölümleri var. Bu Türkoloji bölümlerinde öğretilen Türkçe, maalesef, şu anda dünya üzerinde geçerli olmayan bir Türkçe, çok eski, klasik Türkçeyi öğretiyorlar; ben bizzat biliyorum, zaman zaman da bunların programına da katıldım. Mesela, özellikle Afrika ülkelerinde Türkoloji bölümlerinde okuyan öğrencilerin o Türkçeyle yetinemediklerini görüyoruz ve Yunus Emre kültür merkezlerine gelip pratik Türkçeyi öğrenme ihtiyaçları içerisinde olduklarını görüyoruz. Mesela, bu Yunus Emre vakıfları teşkilatlandıkları ülkelerde bu Türkoloji bölümleri ile de bir iletişim kurabilirler mi, oradaki eğitim ve öğretim faaliyetlerinin de güncelleştirilmesi konusunda bir adım atabilirler mi?

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HAYATİ DEVELİ – Çok ciddi çalışmalarımız var.

HASAN KARAL (Rize) – Dolayısıyla, iki tane böyle farklı Türkçe, iki farklı dil gibi bir görüntünün acaba engellenmesi sağlanabilir mi? Onu kastetmişim.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. HAYATİ DEVELİ – Tabii, kesinlikle. Bizim “Türkoloji Projesi” adını verdiğimiz, TİKA’dan devraldığımız esasen bir proje var, bunu geliştirerek sürdürüyoruz. Bunun amacı, yurt dışındaki Türk dili ve edebiyatı veya -edebiyatı bazen olmayabiliyor- Türk dili ve tercüme bölümü veya Türkiye araştırmaları gibi bölümlerin eğitim faaliyetlerinin desteklenmesidir. Buralarda kütüphane kurmak... “100 Türkiye Kütüphanesi” projemiz var Ziraat Bankasının desteklediği. Bu bölümlerde kütüphane kuruyoruz, bu bölümlerin bütün ders materyali ihtiyacını karşılıyoruz. Ayrıca öğretim elemanlarının ve öğrencilerinin Türkiye’ye gelmesi ve ders materyali açısından desteklenmesi konusunda çok ciddi çalışmalarımız var. 30’un üzerinde yurt dışındaki bölümle bu anlamda protokol imzaladık. Yaz okulları yapıyoruz ve mesela, Mısırlı Türkologlar toplantısı yapıyoruz. O Türkologları Türkiye’ye getiriyoruz, Türkiye’deki meslektaşlarıyla tanıştırıyoruz. Bir defa, onların kim olduğunu öğreniyoruz. Mısırlılar dahi birbirini tanımıyor, Türkiye’de tanışıyorlar. Onların ders kitabı ve yardımcı ders kitabı materyali ihtiyacını karşılıyoruz, Türkiye’deki sempozyumlara, toplantılara katılmasını sağlıyoruz. Onların Türkçelerini geliştirmeleri için zaman zaman Türkiye’ye gelmeleri konusunda destek veriyoruz onlara.

Bu faaliyetlerimiz... Mesela, İstanbul Üniversitesiyle bir protokol imzaladık bu yakınlarda. Dört protokolün bir tanesi, yurt dışındaki Türk dili ve edebiyatı bölümlerine destek protokolüdür bu proje. Biz çeşitli alanlarda -hani, bu İnternet’te var, UZMANTV gibi- küçük ders materyalleri hazırlayarak bunları ücretsiz bir şekilde yurt dışındaki üniversitelerin kullanımına açacağız. Her alanda, diyelim, işte, Mehmet Akif kimdir, yeni Türk şiiri nedir, ikinci yeni nedir vesaire. Öğrenci o maddeye veya o videoya tıkladığında ya bir öğretim üyesinden ya da “zengin kitap” dediğimiz usulle, animasyonlu, zenginleştirilmiş metinle o konuyu öğrenme imkânına sahip olacak. Bunu ciddi bir yatırım olarak görüyoruz. Yurt dışındaki Türk dili ve edebiyatı bölümlerinin okutman ihtiyaçlarının, hoca ihtiyaçlarının yerel olarak kazandırılması, geliştirilmesi de bizim projemiz. Onların Türkiye’de doktora yapmaları ve yaklaşık yedi sekiz sene sonra bütün yurt dışındaki öğretim üyelerinin Türkiye’de yetişmiş, Türkçeyi gayet iyi bilen, Türk kültürünü tanıyan... Bir de bu bölümlerde zaman zaman adam Türkolog oluyor, yetişiyor ama Türkiye aleyhtarı olabiliyor. Onların Türkiye aleyhtarı olmaması elbette bilimsel pozitivizmi koruyacaklar, bakış açısını, objektifliği koruyacaklar ancak Türkiye’den beslenen, Türkiye’deki kaynaklara da ulaşabilen akademisyenler olmasını sağlamaya çalışıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aslında daha önceki Dışişleri Komisyonu toplantılarında konuşmuştuk, karar vermiştik. Bu konuyu briefing olarak Komisyonumuzun gündemine getirecektik fakat ben arzu ettim ki Kültür Bakanımız da Komisyonumuzu teşrif etsin. Kültür Bakanı değişikliği olunca yeni görevine ısınması zaman aldı. Bir anlamda da ben Sayın Loğoğlu’na teşekkür ediyorum. Hani, konuyu bu şekilde gündeme getirmekle aslında bence çok yararlı olduğunu düşündüğüm bir bilgilendirme de oldu. Tabii, bunu sanıyorum ilerideki bir tarihte Kültür Bakanımızın da teşrifiyle yine Yunus Emre konusu da dâhil olmak üzere Türkiye’nin bütün yurt dışı kültürel faaliyetlerini ele alacağız.

Ben son sözü Sayın Loğoğlu’na veriyorum. Ondan sonra öbür maddeye geçeceğiz.

Buyurun.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Arkadaşların çeteyi doğru tutması için de bu beşinci konuşmam mı oluyor?

BAŞKAN – Yani, siz sayıyla kendinizi bağlamayın, dilediğiniz kadar söz alabilirsiniz.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Estağfurullah, ben saymıyorum da, arkadaşlar sayıyor anlaşılır.

BAŞKAN – Yok, yok. Arkadaşların saymamasını sağlamak benim görevim.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Çok teşekkür ediyorum.

Önce, Kültür Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Genç'in son müdahalesini yadırgadığımı söylemek istiyorum. Benim anladığım kadarıyla görevi bizi rahatlatmak değil, bizi bilgilendirmektir.

İkincisi, bu Vakfın kuruluş yasasında “Türkiye’yi, Türk dilini, tarihini, kültürünü ve sanatını tanıtmak...” E, bunlardan “Türk dili” dediğimiz zaman, aşağı yukarı üzerinde mutabık olduğumuz bir husus ama bugün Türkiye’de en fazla tartışılan konu Türkiye Cumhuriyeti’nin tarihi. Yok öyle oldu, yok böyle oldu, yok şöyle yapıldı, yok böyle oldu. Dolayısıyla, tarihi üzerinde henüz mutabakat sağlamamış olan bir ülkede hangi tarih tanıtılacak? Türk sanatını tanıtmak, bu konuda da çok ilginç olaylar yaşadık. Yani, ülkeyi yönetenlerimiz bazı şeyleri sevmedikleri için bazı sanat eseri olarak yapılmış şeyler yıkıldı döküldü. E, bu anlamda nasıl bir, hangi sanatı tanıtıyoruz? Kültür, bir ara devlet tiyatrolarını sıfırlama noktasında bir girişim olmuştu belli gerekçelerle. Yani, sanata yönelik, kültüre yönelik bir toplu, Almanya’da olduğu gibi veya İngiltere’de olduğu gibi veyahut da Amerika’da olduğu gibi Türkiye’de bir bütünlük, bir birlik içinde hareket eden, düşünen, hisseden bir şey değiliz. Bu belki zenginliğimizi gösteriyor. Kültür bakımından belki de bu iyi bir şey. Buna benim itirazım yok ama bunu bir devlet kurumuna kıyasla yani bir Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığına, bir Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığına kıyasla kontrolü, yönlendirmesi çok daha kolay olan bir vakfa verilmesi, ben onu sakıncalı buluyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şahsi kanaatimi söylüyorum, görüşmelere başladığımızdaki Sayın Loğoğlu’nun hissiyatı ile şimdiki arasında bir farklılık görüyorum. Konuşmamızın ve bu bilgi paylaşımımızın yararlı olduğunu düşünüyorum. Sizin, tabii, tenkitlerinizin de dikkate alınacağından eminim.

Dışişleri Komisyonumuzun gerçekten adabına uygun bir görüşmeyi tamamlamış bulunuyoruz. O nedenle, tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE RUSYA FEDERASYONU HÜKÜMETİ ARASINDA KÜLTÜR MERKEZLERİNİN KURULUŞU VE FAALİYETLERİNE DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 3 Aralık 2012 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine Dair Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/764) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, Ankara Milletvekili Emrullah İşler, İstanbul Milletvekili İsmail Safi ve Kırşehir Milletvekili Abdullah Çalışkan’ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Komisyon Raporu'na muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimizin 26 Nisan Cuma günü saat 18.00'e kadar muhalefet şerhlerini Komisyon sekreteryasına iletmelerini istirham ediyorum.

Gündemin 4'üncü maddesine geçiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/761) esas numaralı Tasarı 2 Nisan 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 9 Nisan 2013 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Gücük, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonun gündemindeki, ülkemiz ile Bulgaristan arasındaki Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşma iki ülkenin kültür bakanları arasında 28 Ağustos 2012 tarihinde İstanbul'da imzalanmıştır. Anlaşma, iki ülke arasındaki dostane ilişkileri geliştirmek ve güçlendirmek, ortak film yapımı başta olmak üzere tüm görsel, işitsel medya ürünlerini teşvik etmek için bir çerçeve oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Türkiye ve Bulgaristan'da film, televizyon, video, yeni medya üretim ve dağıtım endüstrilerine katkı sağlanmasını hedeflemektedir.

Tasarının kabulünü tensiplerinize arz ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Genç, sizin ilave edeceğiniz bir husus varsa buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KEMAL FAHİR GENÇ – Efendim, sadece şunu söyleyeyim: Ülkemiz ilk olarak 93 yılında Fransa ile, 2006 yılında da İtalya'yla, 2012 yılında da Bulgaristan ile Sinematografik İş Birliği Anlaşması'nı imzaladı. Bu anlaşmalar çerçevesinde yapılmış güzel uygulamalar var, onu sorular geldiği zaman arz ederim.

Teşekkürler efendim.

BAŞKAN – Muhterem Oğan, ben size “muhterem” demeye devam edeyim mi? Yoksa, bir kanaat değişikliğiniz olduysa “sayın” demeye geçebilirim.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Yok efendim, siz devam edin.

BAŞKAN - Siz beni ikaz edin.

Buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Beyefendi, ayrı bir şey mi vardı?

BAŞKAN – Talep üzerine kendilerine “muhterem” diye hitap ediyorum.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Müsaade ederseniz ben açıklayayım. “Muhterem” benim bir ön isimim falan değil. Son dönemde “sayın” kelimesinin o kadar çok lüzumsuz yere kullanıldığı bir ortamdayız ki Mecliste artık bir kıymetiharbiyesi kalmadığı için...

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) - “Sayın”ı sildik yani.

BAŞKAN – Karar değiştirirseniz ben de değişiklik yapayım, sizin talebinize göre davranırım.

SİNAN OĞAN (İğdır) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Buyurun.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Biz “sayın” demeye devam edebiliriz, değil mi size?

BAŞKAN – Tabii, tabii.

Buyurun Muhterem Oğan.

HARUN KARACA (İstanbul) – Yani, “muhterem” ve “sayın”ın dışında başka bir şey de bulabilirdiniz.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Şimdi, efendim, yıllar önce öğrenci iken benim de küçük bir rol aldığım “Belene” filmi vardı. Şimdi, madem Bulgaristan'la böyle ortak film yapacağız, bu tür hakikaten oradaki Türklerin dramını yansıtan filmlerin Bulgaristan'la ilişkilerimiz de iyiyken yeniden çekilmesi, o dönemki yaşanan dramların bugünün yeni nesilleri tarafından öğrenilmesi konusunda böyle, bu şekilde benzer planlarınız var mıdır, yoksa artistik filmler mi sadece gündemde olacaktır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Genç.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KEMAL FAHİR GENÇ – Aksini söylemek mümkün değil, tabii ki ona yönelik çalışmalar olacaktır. Bizim zaten bugüne kadar Bulgaristan'la aramızda gerçekleşen tek ortak yapım "Hayat Var" filmi. Buna Bakanlık olarak yüzde 70 katılım sağlamışız ve 250 bin lira yapım desteği vermişiz ve Bakanlığımız da buna ortak yapım onayı vererek bu desteği sağlamıştır. Bu hassasiyetler ortak yapımlarda gözetilecektir efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen başka üyemiz olmadığı cihette tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BULGARİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDA ORTAK FİLM YAPIMINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 28 Ağustos 2012 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/761) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, Ankara Milletvekili Emrullah İşler, İstanbul Milletvekili İsmail Safi ve Kırşehir Milletvekili Abdullah Çalışkan'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığımızın temsilcilerine teşekkür ediyorum toplantıya katkılarından dolayı.

Gündemin 5'inci maddesine geçiyoruz.

Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Sözleşmesinde Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/757) esas numaralı Tasarı 12 Mart 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 20 Mart 2013 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Gücük, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, görüşülmekte olan tasarının 1'inci maddesinin aşağıda şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ediyoruz.

"MADDE 1– (1) 4-8 Temmuz 2005 tarihlerinde Viyana'da düzenlenen diplomatik konferansta kabul edilen "Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Sözleşmesinde Değişiklik" in beyanda bulunmak suretiyle onaylanması uygun bulunmuştur."

Buna gerekçe olarak, Viyana'da düzenlenen konferansta Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Sözleşmesi'ndeki değişiklik oydaşma ile kabul edilmiş ve değişikliğin yürürlüğe girmesi tarafların kabul, onay ya da tasvip belgelerinin tevdisine bağlanmıştır. Tasarının 1'inci maddesinin lafzından ise sözleşmede yapılan değişikliğin imzalanarak kabul edildiği anlaşılmaktadır. Sözleşmedeki değişiklik oydaşma ile kabul edildiğinden değişiklik önergesi ile tasarının 1'inci maddesindeki maddi hatanın düzeltilmesi amaçlanmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Gücük, sizin bu değişiklik önerisini yapmanız yerine bizim Komisyon üyelerimizden birinin, belki benim önerge sunmam gerekiyor. Sizin böyle bir hakkınız olduğunu düşünmüyorum. Onun için, bilgi olarak...

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK - Usul yönünden yaptığım hatadan dolayı özür dilerim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Siz bu anlaşmayla ilgili olarak bilgi vererseniz, 1'inci maddeye geçildiğinde önerge verilecek o konuda.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gündemdeki sözleşme değişikliğinin onaylanması, Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Sözleşmesi 1980 yılında imzaya açılmış ve 1987 yılında yürürlüğe girmiştir. Ülkemiz sözleşmeyi 1983 tarihinde imzalamış ve 7 Ağustos 1986 tarihi itibarıyla onay işlemleri tekemmül ettirilerek ülkemiz açısından da yürürlüğe girmiştir. Sözleşmenin Temmuz 2005'te Viyana'da düzenlenen ülkemizin de katıldığı konferansta oydaşma ile kabul edilen tadil edilmiş metni hâlen 145 taraf ülkenin 66'sı tarafından onaylanmıştır. Sözleşmenin yürürlüğe girebilmesi için taraf devletlerin üçte 2'si tarafından onaylanması gerekmektedir. Tadil edilmiş metnin onaylanması ülkemizin dâhil olduğu Nükleer Güvenlik Zirvesi sürecinin öncelikleri arasındadır. Tadil edilmiş sözleşme metninin ülkemiz açısından en kısa süre içerisinde ve mümkünse Mart 2014'e kadar Lahey'de düzenlenecek bir sonraki Nükleer Güvenlik Zirvesi'ne kadar yürürlüğe girmiş olması önem taşımaktadır.

Tasarının kabulünü tensiplerinize arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız Müsteşar Yardımcısı Sayın Sert, ilave edeceğiniz bir husus varsa buyurun efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI İLKER SERT - Sayın Başkanım, saygıdeğer üyeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Saygılarımı arz ederim.

Efendim, sözleşme metnimiz uluslararası yükümlülüklerimiz bağlamında tamamlayıcı niteliktedir ve ulusal mevzuata da temel teşkil edecek mahiyettedir. Sayın Büyükelçimizin söyleyeceklerine herhangi bir ilavemiz yoktur. Bu metnin uygun olduğunu arz ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Atıcı, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım hatırlayacaklardır, çeşitli vesilelerle hem Komisyonumuzda hem de Genel Kurulda nükleer enerji konusundaki endişelerimi dile getirmiştım, ülkemizin nükleer enerjiye ihtiyacı olmadığını dile getirmiştım, nükleer enerji üretmek amacıyla kurulan santrallerin çok büyük sıkıntılar doğurabileceğini ve bunun vebalinin de bizlerde olduğunu defalarca dile getirmiştım.

Şimdi, burada Başbakanın imzasıyla bize gönderilen gerekçenin üçüncü paragrafı ve beşinci paragrafında benim anlatmak istediklerimi aslında çok net bir şekilde ifade ettiklerini görüyorum. Bizim endişelerimizin algılandığını ve endişelerimiz algılandığı hâlde beşinci paragrafta “Nükleer enerjiyi kullanma ve nükleer teknolojiyi edinme kararlılığında olan ülkemiz...” diye başladığını ve bu zararlar bilindiği hâlde “kararlılık” veya “tınak içinde- “inat” sözcüğünün kullanılması gerçekten düşündürücüdür.

Üçüncü paragraftan bahsetmişim. Üçüncü paragrafta diyor ki: “Nükleer tesisler ile nükleer maddelerin sabotaj ve hırsızlığına dair eylemleri uluslararası barış ve güvenliğe yönelik tehditler içerisinde ön sıralara taşımıştır.” Bunu Sayın Başbakan imzalayıp bize göndermiş. Yani, olayın farkında. Biz bunu bilerek, algılayarak Akkuyu'da nükleer santral yapmaya devam ediyoruz.

Beşinci paragrafta ise diyor ki: “Nükleer tesis ve maddelerin emniyetinin sağlanmasının insan ve toplum sağlığı ile millî güvenliğimiz açısından hayati öneme sahip olması cihetiyle nükleer emniyete ilişkin hususlara büyük önem atfedilmektedir.” Yani, burada Sayın Başbakan da tıpkı bizim gibi toplum sağlığı, insan sağlığı ve millî güvenliğimiz açısından hayati öneme sahiptir diyor, biz bu güvenlikleri almalıyız diyor. Biz de diyoruz ki: Evet, bunlar hayati öneme sahiptir, istediğiniz kadar güvenlik alın.

Japonya'dan daha akıllı değiliz, “Fukuşima katliamı” diyeceğim ben ona artık, yaşandı veyahut da Ukrayna'dan daha akıllı değiliz, Çernobil yaşandı.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Akıllıyız, akıllı.

AYTUĞ ATICI (Mersin) - O dönemin kendi teknolojik imkânlarına göre en üst düzeyde olan bu santraller hatta biraz daha geri gidelim, kendi döneminin en iyisi olan Metsamor bugün hem kendi ülkesi için hem de dünya için tehlike arz etmektedir. Bugün

bilmem kaçınıcı kuşak, bilmem hangi teknoloji ile üretilen, kurulacak olan nükleer santraller ömrünü tamamlamadan tehlike saçmaya Türkiye’de de başlayacaktır. O yüzden ben bu bilgilendirmeyi milletvekili arkadaşlarıma ömrüm yettiği sürece hangi platformda olursam olayım yapmaya devam edeceğim ta ki bu yanlıştan dönene kadar.

Bu yanlıştan Almanya dönmüştür. Sizin de katıldığınız, hep birlikte olduğumuz bir yurt dışı ziyaretinde Yeşiller Partisinin Genel Başkanıyla konuşmuş idik ve onun söylemiyle bugün Almanya enerji ihtiyacının yüzde 25’ini yenilenebilir enerji kaynaklarından temin etmektedir ve zaman içerisinde Almanya gibi bir teknoloji devi ve enerjiyi sömüren bir ülke bile kısa zaman içerisinde enerji ihtiyacının yüzde 80’e yakınına yenilenebilir enerjiden sağlama yoluna girmiştir, bunun yatırımlarını yapmıştır. Bunu bizzat Genel Başkanın kendisi söylemiştir. O nedenle, Almanya, güneşe hasret olan Almanya, rüzgâra neredeyse hasret olan bir Almanya bile enerji ihtiyacının yüzde 80’ini yenilenebilir kaynaklardan elde eder iken bizim gibi güneş ve rüzgâr zengini bir ülkenin nükleer enerjiye yatırım yapması gerçekten kabul edilemez.

Hele hele teknolojik olarak da, teknik olarak da baktığınız zaman, bu santralin üreteceği enerji miktarıyla Türkiye’nin ihtiyacı olan enerji miktarını değerlendirdiğiniz zaman yine solda sıfır kaldığını göreceksiniz. Yani, nükleer santralin bize zarardan başka hiçbir getirisi olmayacaktır. Bugün sadece ve de sadece enerji nakil hatlarının yenilenmesi veyahut da korunması ile tam dört tane, tam dört tane Sayın Başkan, Akkuyu Nükleer Santrali büyüklüğünde bir santralin üreteceği enerjiyi tasarruf ediyoruz. Buna yatırım yapmadan nükleere yatırım yapılması akıl dışı bir şeydir. O yüzden ben lafı çok uzatmayacağım. Duygularımı arkadaşlarım çok iyi biliyorlar. Bu hatadan, bu yanlıştan vazgeçilmesi için ben insani olarak milletvekili arkadaşlarımdan rica ediyorum, Hükûmet nezdinde baskı yapabilirler veyahut da daha akılcı yollara başvurarak enerji elde edilmesini sağlayabilirler.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Atıcı, tabiiyle benim de bulunduğum bir toplantıdan bazı bölümler aktardığınız için toplantı sırasında gerçekleştirilmiş görüşmelerin başka bir bölümünü de burada kayda geçirmek istiyorum. Yeşiller Partisi Eş Başkanı Cem Özdemir’le yaptığımız görüşmede kendisine -siz de oradaydınız- “Almanya şayet 60’lı ve 70’li yıllarda böyle bir karar alabilir miydi?” diye bir soru sordum ve Cem Özdemir “Bu sorunun cevabını bilemiyorum.” dedi.

Türkiye’nin gerçekten ekonomik, çok büyük bir kalkınma başarısı gerçekleştirdiği ve önümüzdeki dönemde de çok daha önemli noktalara ilerlediği bir atmosferde enerji konusunu çözümlemesi çok önemlidir. Enerji Bakanımız iki kere Komisyonumuzun misafiri oldu ve çok detaylı bir şekilde yaklaşık dört saat boyunca Türkiye’nin enerji tablosunda hangi enerji kaynağının ne ölçüde kullanılabileceği konusunda da Komisyonumuza bilgi verdi. Bu çerçevede Türkiye’nin 2023’e kadarki ekonomik hamlesi sırasında enerjisiz kalması gibi bir tablonun da ortaya çıkmaması önem arz ediyor.

Bugün burada görüştüğümüz bu anlaşma da nükleer enerjinin kullanımından ortaya çıkabilecek sakıncaların daha önceden tedbir alınarak önlenmesi ve bu konudaki uluslararası platformdaki birikimin ve tecrübenin paylaşılması amacını güdüyor. Bunun da sizinle birlikte katıldığımız bir toplantıdaki bilgilendirmenize ilave olarak belirttim.

BAŞKAN – Sayın Loğoğlu, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Loğoğlu izin verilerse konuyla bağlantılı olduğu için bir cümle söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Genel Başkanın katıldığı toplantıyı detaylandırmak istemedim ama o toplantıda evet, siz bu soruyu sordunuz ve “1970’li yıllarda nükleer enerji gerekli miydi?” dediniz. “Bilmiyorum.” dedi. Sonra size döndü, dedi ki...

BAŞKAN – “Gerekli miydi?” demedim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sizin sorduğunuz soru, her neyse, “Bilmiyorum.” dedi. Haklısınız yani sizi doğrulamak adına söylüyorum. Sonra döndü size, dedi ki: “Türkiye, 70’li Almanya’yı mı örnek alacak, bugünün Almanya’sını mı örnek alacak?” ve konu da o şekilde bağlandı. Yani uzatmak istemiyorum. Elbette ki Yeşiller Partisinin dünyaya bakışının ne olduğunu çok iyi biliyoruz ama siz de çok iyi takdir ettiniz ki Sayın Genel Başkan gerçekten çok donanımlı bir şekilde karşımızdaydı, güzel konuştu, konuya vâkıftı ve rakamlar verdi. Bu rakamlar bizim de doğru bildiğimiz rakamlar idi. Bugün Almanya’nın yüzde 25 enerji ihtiyacının yenilenebilir kaynaklardan elde edilmesi, bizim örnek almamız gereken bir uygulamadır. Siz de yurdunuzu seviyorsunuz, ben de seviyorum; siz de insanı seviyorsunuz, ben de insanı seviyorum ve bir hekim olarak gördüğüm vakaları, yaşadığım radyasyon hasarlı vakaları ben biliyorum.ve sizlerin de takdirine sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Loğoğlu, buyurun.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, lütfen sabrınız için çok teşekkür ediyorum, defalarca söz aldım. Fakat bir soru sormak istiyorum muhterem ve değerli Atıcı'nın ön plana çıkardığı ve nükleer maddelerin fiziksel korunmasının toplum ve kamu sağlığı bakımından önemini dikkate aldığımızda ve Türkiye'nin bu sözleşmenin tadilini 8 Temmuz 2005 yılında onayladığını hatırladığımızda, o zaman bu kadar hassas ve hayati bir konuda niçin bu sözleşme Komisyonumuza sekiz yıl gecikmeyle gelmiştir, onun yanıtını öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Sert, buyurun veya Sayın Küçük.

Konuyla ilgili olarak TAEK Güvenlik Dairesi Başkanımız bilgi verecek.

BAŞKAN – Buyurun. Kendinizi tanıtırırsanız lütfen.

TAEK NÜKLEER GÜVENLİK DAİRESİ BAŞKANI MEHMET CEYHAN – Efendim, öncelikle, ben Mehmet Ceyhan. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Güvenlik Dairesi Başkanımı. Komisyonumuzu, Başkanımızı ve üyelerimizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Hakkında Sözleşme 1980'li yıllarda kabul edilerek yürürlüğe girdikten sonra dünyada önemli gelişmeler olmuştur. Özellikle bizim güvenlik (safety) dediğimiz alanda birtakım gelişmeler olmakla birlikte, emniyet (security) alanında da gelişmeler olmuştur ve tehditler değişmiştir. Bu tehditlerin değişmesi, tehdit algısının değişmesi sonucu sözleşmenin tadili gündeme gelmiştir. Özellikle de sözleşmenin amacı ve kapsamı okunduğu zaman, eskiden sadece nükleer maddelerin uluslararası taşınmasını kapsıyor iken genel olarak, şu anda nükleer tesisleri de kapsadığı, nükleer tesislerin sabotajlara karşı korunmasını da kapsadığını görüyoruz. Bu sözleşme uluslararası rejimin bir aracıdır, uluslararası nükleer rejimin bir aracıdır ve uluslararası nükleer emniyet konularında ülkelerin birbiriyle iş birliği yapmasını ve daha iyiye nasıl gidileceğine dair bir yol göstermektedir. Bizim ülkemiz sözleşmenin aslına zamanında taraf olduğu gibi, tadilini de yapılan diplomatik konferansa katılarak, orada bulunarak 2005 yılında Viyana'da kabul etmiştir. Bu tarihe kadar niye beklendiği konusuyla ilgili olarak belki şu cevabı verebilirim Sayın Milletvekilime: Biz 2005 yılında sözleşme tadili kabul edildikten sonra, tadil metni kabul edildikten sonra o tadil metninde şöyle bir şart var idi: "Sözleşmeye taraf olan ülkelerin üçte 2'sinin kabulü ile bu tadil yürürlüğe girecektir." diye. Biz ülkemiz olarak hem nükleer santral yapma aşamalarını takip ederek hem de bu kabul sayısını takip ederek yani yürürlüğe gireceği zamanı düşünerek bir müddet bekledik ülkemiz olarak ama şu anda hem Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin yapılması Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın politikaları çerçevesinde hem diğer nükleer santrallerin gündemde olması, ayrıca da uluslararası toplumda bu tadilin yürürlüğe girmesini sağlayacak sayıya doğru yavaş yavaş gidilmesi, bizim de tadil metnini onaylamamız gerektiğini, daha doğrusu, zamanın geldiğini bize söylüyor.

Şunu söyleyebilirim ilave olarak: Bizim esasında, nükleer emniyetle ilgili, fiziksel korumayla ilgili mevzuatımız Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından geçen sene yönetmelik seviyesinde revize edilerek güncelleştirildi. Bu yönetmelik zaten bu tadil metnine uygun hükümler içeriyor yani biz kendi iç mevzuatımızı bir nebze bu tadil edilen metne yaklaştırdık zaten. Bu yüzden şu anda zamanının uygun olduğunu düşünüyoruz. Bu yüzden de Meclisimizin yüce takdirlerine sunduk bu sözleşme tadil metnini.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bak, buyurun.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir konuyu Enerji Bakanlığı yetkililerine sormak istiyorum. Okuduğum bir makalede şununla karşılaşmıştım: Almanya santrallerini kapatıyor gerçeğinin bir başka yüzünü aktarmışlardı. Atom Enerjisi Kurumundan yetkililer de var.

Şimdi, tabii, kurulan santrallerin 80'li yıllar öncesinde kurulmuş olması ve eski teknolojiyi taşıması nedeniyle meydana gelen Fukushima kazasından sonra Almanya yedi tane santralini kapatma kararını aldı. Tabii, bunun başlıca sebebinin teknolojinin eski olması ve bu eski teknoloji sebebiyle ortaya çıkacak sorunların Hükûmeti ve ülkeyi etkileyeceği noktasından hareketle...

Şimdi, tabii, Değerli Milletvekilimiz Almanya'daki temaslarından bahsederken "Almanya kapattı." Sanki hepsini kapatmış gibi bir ifade algıladım ben. Bunun doğru olmadığını biliyorum çünkü o makaleyi okuduğumda 17 santralden 7 tanesinin, eski teknoloji olan 7 tanesinin kapatıldığını ve yenilenebilir enerjide de yüzde 25 yani enerji talebinin yüzde 25'i oranında yatırım yaptığını ifade ediyor. Tabii, ülkemiz de yenilenebilir enerjiye yatırım yapıyor. Bu konudaki bizim bu oranın ne olduğunu sizlerden öğrenmek istiyorum.

Bir de teknolojinin yani gerçek yüzünün şu olduğu: Eski teknolojiye zaten terk ediyor, terk etmek zorundasınız. Metsamor'u örnek verdi Sayın Milletvekilimiz. Metsamor için ben NATO'da Bilim ve Teknoloji Komitesinde de bu santralin

kapatılması için özellikle önerge verdim, Azerilerle beraber, bu Ermenistan'daki santral... Avrupa bunu teste tabi tutacak. Biliyorsunuz, bir test var. Bu test çerçevesinde pek çok ülke nükleer santrallerini, teknolojileri eskidiği için testlere geçemeyenleri kapatmak zorunda kalacak. Bu, enerjinin ve sürecin doğasında var zaten. Bunun böyle olup olmadığını sizden de dinlemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI İLKER SERT – Dediğiniz gibi, Almanya sahip olduğu nükleer santrallerden yalnızca 7'sini, 17 tanesinden 7'sini kapatmaktadır. Nükleer santrallerin de belirli bir ömrü vardır yani genelde şu an yaklaşık olarak otuz yıl diyebiliriz. Yeni teknolojik gelişmelerle bunların ömürleri modifiye edilerek bir on yıl, yirmi yıl daha uzatılabilmektedir. Bir kısmı uzatmayı tercih etmeyip kapatmayı tercih etmektedir. Almanya eski santrallerini kapattı, hâlen çalıştırmış olduğu ve ileride kapatmayı planladığı santraller vardır. Yenilenebilir enerji alanında özellikle güneş enerjisi santralleri alanında bir atak içerisinde. Dünya pazarında güneş enerjisi santrallerinin panellerinin üretimiyle ilgili olarak bir pazar kapma gayreti içerisinde. Bu alanda ülkemizde de ciddi faaliyetleri vardır.

Bu konuda ben yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ilgili çalışmalarımızı da kısaca bir ifade etmek istiyorum. En son strateji belgemizde yer aldığı gibi, Bakanlığımız yenilenebilir enerji kaynaklarımızın da olabilecek en yüksek safhada kullanılmasını hedeflemiştir. Şu an yaklaşık olarak yani üç yıl öncesine kadar hiç olmayan lisanslı 2 bin megavatın üzerinde rüzgâr enerjisi santralimiz vardır ve yeni üretim lisanslarının alınması çalışmaları EPDK tarafından devam etmektedir. Güneş enerjisi santrali alanında şu an lisanslı güneş enerjisi santralimiz yoktur. Ancak, bu ayın sonunda -yanlış hatırlıyorsa- EPDK tarafından Türkiye genelinde toplamda 600 megavatlık bir güneş enerjisinin santrali üretim lisansı dağıtımı yapılacaktır. Başvurular bu ayın sonunda -yanlış hatırlıyorsa- ya da bir aylık bir yanlış hatırlama olabilir- üretim lisansı başvurularını alacak ve bu başvurular neticesinde Türkiye genelinde 600 megavatlık, bu yıl sonuna kadar bu. Önümüzdeki yıl tekrar yeni üretim lisansı başvuruları da kabul edilecek yani rüzgâr ve güneş enerjisinde yeniyiz ama hızlıyız son üç yıl içerisinde.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının içine rüzgâr ve güneş girmiyor. Bu arada şunu da belirtiyim: HES de giriyor. Avrupa'nın hedefi yenilenebilir enerji kaynaklarının yüzde 20'sini yani toplam kurulu enerji gücünün içerisinde yüzde 20'sine ulaşmaktır. Sayın Vekilimiz Almanya için bunun yüzde 25 olarak belirlendiğini ifade ettiler, kesin bilgim yok, doğrudur. Biz zaten bu hedefi çoktan aşmış durumdayız sayın vekillerim çünkü bizim HES'lerimiz, daha önceki yıllarda süregelen enerji politikamız gereği hidroelektrik santrallerimizden elde ettiğimiz elektrik üretimi ve kurulu gücümüz oldukça fazladır, yüzde 20'nin üzerindedir. Avrupa'nın hedefini biz zaten yenilenebilir enerji alanında aşmışız ama bizim zayıf olduğumuz nedir? Güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi. Bu alanda da dediğim gibi, çalışmalarımız son yıllarda özellikle hızla devam etmektedir.

Bu arada, şunu da ifade edeyim: Bizim 2023 yılındaki hedefimiz ve olmasını beklediğimiz enerji tüketimimiz 500 milyar kilovatsaat yani bugünün 2 katı. Ve biz elimizdeki bütün yenilenebilir enerji kaynaklarımızı aktif hâle getirebilirsek, bütün potansiyelimizi aktif hâle getirebilirsek nihayetinde elde edeceğimiz elektrik enerjisi o günkü ihtiyacımızın yarısı ancak olacaktır. Yani bizim yapmış olduğumuz bir çalışma.

Bir de şu var yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ilgili olarak: Bunlar baz istasyonu değildir yani termik santraller adını verdiğimiz kömür santralleri, doğal gaz santralleri, artı, nükleer enerji santralleri, baz istasyonu adını verdiğimiz bu santraller yedi gün yirmi dört saat çalışırlar ve elektrik şebekesinin düzgün bir şekilde, ağır düzgün bir şekilde iletimini sağlarlar. Yenilenebilir enerji kaynaklarının şöyle bir handikapı var: Yirmi dört saat çalışmazlar. Rüzgâr olduğu sürece rüzgâr enerjisi santralimiz, güneş olduğu sürece güneş enerjisi santralimiz, su olduğu sürece hidroelektrik santralimiz çalışır. Bunların toplam ağır içerisinde belirli bir yüzdenin üzerinde zaten arzu edilmez. Şebekenin dalgalanmasını da önleyemezsiniz. Dolayısıyla, baz istasyonlarına ihtiyacımız vardır. Nükleer enerji santralleri de bu anlamda bir başka yönüyle ihtiyacımız olan santrallerdir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Son sözü Sayın Atıcı'ya veriyorum.

Buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Nükleer santrallerin her defasında konuştuğumuz bir politik karar olduğunu, siyasi bir karar olduğunu ifade ediyoruz. Sayın Müsteşar Yardımcısı verdiği bilgiler tabii ki Bakanlığın bilgileri olarak daha önce de bize verilmişti, biliyoruz. Almanya bütün nükleer

santrallerini kapatma kararı almıştır, 7' sini kapatmıştır, diğerlerini de kapatacaktır ve yenisini yapmama kararı almıştır. Şimdi, bizden çok çok daha fazla enerji üreten Almanya yani nükleer santral olmadan bu dalgalanmayı önlüyor da biz mi önleyemiyoruz? Bizim temiz yakılmak kaydıyla linyitimiz de var, temiz yakılmak kaydıyla. Yine, uygun şekilde yakılması kaydıyla HES' lerimiz var. Her dakika başı, her kilometreye HES yapılması tabii ayrı bir konu ama sonuçta bu konu defalarca tartışıldı ve bizim sadece ve sadece 2023 yılında koyduğunuz 400 milyar kilovatsaatlik enerji ihtiyacının doğru hesaplamayla tamamının sadece güneşten elde edilebileceği defalarca raporlandı, birçok kereler raporlandı. O yüzden yani çok detaya da girmeyeceğim çünkü sonuçta politik bir karar. Ben bu kararı yani sonuçta günahı, sevabı, vebaliyle herkese ifade etmek zorundayım ve herkesin de anlama kapasitesi yüksek olduğu için tekrarlardan da kaçınacağım.

Esas sormak istediğim şey: Bu beyan konusunu çok iyi anlayamadım. Bu beyanla neyi ifade etmek istemişiz Sayın Büyükelçim, onu bir söyleyebilirsiniz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Büyükelçi.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK - Teşekkürler Sayın Başkan.

Komisyonu sunulan kanun tasarısı taslağında değişikliğin 8 Temmuz...

BAŞKAN – Onu siz söylememiş addedelim, biz önergeyle devam değiştirelim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Beyanı kastettim efendim, şurada “beyan” kısmı var ya 3' üncü sayfada.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK - Evet, değişiklik bu konferans sırasında oylama ile kabul edilmiş ve ayrıca imzalanmamıştır.

BAŞKAN – Biz o konuda 1' inci maddeye geldiğimizde bilgi...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, sorum o değil. “Beyan” kısmı var şurada, dikkat ederseniz, onu soruyorum, onu anlamadım. O aynı şey mi?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK - Efendim, yani imzalanan metin konferansın özetini içeren sonuç belgesi. Yani bu itibarla bu kanun tasarısındaki bir maddi hatayı düzeltmek amacıyla sunuluyor.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yok, efendim, bende yok mu efendim? Bakın, maddenin 4/a, 4/b, bilmem ne... “Türkiye’ ye yeni yükümlülükler yansıyacak.” Şekilde yorumlanamaz diye bir beyanınız var efendim sizin. Bakarsanız 3' üncü yaprakta, 4' üncü yaprakta, şeyden hemen önce yani koyduğunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK - Sözleşme metni beyanla onaylanıyor Sayın Vekilim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bir çekince gibi bir şeyiniz var orada.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Bu çekinceyi kaldırabilirsiniz, PKK’ yla konuşuyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET TUĞRUL GÜCÜK - İzninizle ilgili daire başkanımız soruyu cevaplandırarak.

BAŞKAN – Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI SİLAHLARIN KONTROLÜ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NİLVANA DARAMA – Efendim, bu daha önce muhtelif sözleşmelere koyduğumuz, açıkladığımız beyanın aynıdır. Esasen bir yorum anlamına geliyor. Sözleşmenin 2' nci maddesinde taraf olmadığımız Cenevre Sözleşmesi protokollerine gönderme yapma olasılığı olan bir ifade var. Bu ifadeye dayanarak biz devlet dışı aktörlere farklı bir statü anlamı çıkarılmaması için böyle bir beyanla yorumluyoruz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Nedir o şey, PKK mıdır?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI SİLAHLARIN KONTROLÜ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NİLVANA DARAMA – Devlet dışı aktörler, PKK da olabilir, diğerleri de olabilir. Sadece ve sadece uluslararası hukuka yapılan atfın bizim taraf olmadığımız Cenevre protokollerini içermediğine dair bir yorum beyanıdır bu efendim.

BAŞKAN – Sayın Alaboyun, buyurun efendim.

ALİ RIZA ALABOYUN (Aksaray) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben Sayın Atıcı’ nın söylemiş olduğu şeyleri, şurada hepimiz bu riskleri, bu tehlikeleri kabul ederiz, ediyoruz da yani bu tür bir nükleer serpintiyle veya onların doğuracağı sorunlarla dünyanın yüz yüze olduğu bir gerçek. Nitekim, Amerika’ daki Three Mile

Island kazası, Çernobil kazası, Fukuşima falan bunların örneği. Ama Türkiye'nin şöyle çevresine baktığımız zaman hemen yakınımızdaki bir Metsamor'da -ki çok eski bir teknolojiye sahip Metsamor- olabilecek bir kaza Türkiye'de nükleer santral kurmamış olmakla bizim bundan mazur kalmamız veya bundan korunmuş olmamız anlamına gelmiyor. Nitekim, Bulgaristan'da da nükleer santraller var. Bildiğim kadarıyla Tuna kenarında ve Belene'de en son yapılmaya çalışılan bir santral var. Bundan iki yıl önce de Çernobil'e biz bir ziyaret yapmıştık. Orada da infilak eden, kazaya uğrayan 4 no.lu reaktörü gördük ama diğer reaktörlerin hepsi yenilenmiş. Orada hâlâ nükleer enerji elde ediliyor. Bu, bir yerde bir zorunluluk, kaçılmıyor. Keşke Sayın Atıcı'nın dediği gibi yüzde 80'e yakın enerjimizi biz de yenilenebilir enerjilerden elde edebilsək. Ama ben de arkadaşlarımız gibi sektörden olduğum için, mesela bir rüzgârdan senede 8.760 saat bir enerjiye ihtiyacımız var yani 24 çarpı 365'le şey yaparsak bizim 24 saat enerjiye ihtiyacımız var. Ama rüzgârdan elde edebileceğimiz enerji ortalama 2.800 saat bir yıl içerisinde yani geriye bir 6 bin saatlik bir boşluk bırakıyor rüzgâr. Güneş bundan daha az yani bunun kışı var, günlerin kısalığı var vesaire derken bu 1.800 saate kadar düşüyor. Ama biz bunu neyle kompanse ediyoruz? İşte, termik santrallerdeki kömürdü, doğal gazdı... Kömürlerimizde temiz yakıt olduğunu söyledi Sayın Atıcı ama kömürü ne kadar temiz yakarsanız yakın yani ortama belki partikül vermiyorsunuz, onu filtreyle alıyorsunuz ama hiçbir zaman karbondioksit emisyonunu önleyemiyorsunuz. Çünkü bünyesinde hidrokarbon olan bütün elementler yandığı zaman ortama karbondioksit veriyor yani bu doğal gaz için de böyle, kömür için de böyle, benzin için de böyle, oil için de böyle. Ha, doğal birim enerji için, doğal gaz için yüzde 50 karbondioksit emisyonu varken kömür için yüzde 100'dür yani kömür 2 katı üretir. Yani bir yerde, çevreyi biz doğal gazla yirmi beş yılda kirletiyorsak kömürle on iki yılda kirletiyoruz, on beş yılda kirletiyoruz anlamı çıkar bundan. Ama hidrokarbon enerjilerden vazgeçilmiş değil. Almanya nükleer santrallerinden, doğru, bazı eski santralleri kapatıyor ama burada eski Ruhr havzasındaki kömürlerini devreye sokup -sizin de söylemeye çalıştığınız- belki sıfır partikül emisyonuyla yakmaya çalışıyor. Ama bu hiçbir zaman sıfır karbondioksit emisyonu değil. Çünkü bugün dünyada çevreyle ilgili en büyük sorunun temelinde yatan karbondioksit. Bugün küresel ısınmanın yüzde 70'lere, yüzde 75'lere varan ana nedeni karbondioksit emisyonu. Dolayısıyla, bu tür sıkıntılarımız var, yok değil. Biz bundan vazgeçelim mi? Dediğiniz gibi, bu politik bir karar. Bu ülkenin enerjiye ihtiyacı varsa ya erişilmesi kolay, santralinin kurulması kolay olan doğal gaza devam edeceğiz. Buradan da İran'a, Rusya'ya, diğer ülkelere, bilmiyorum belki de Katar'a, Cezayir'e bağımlılığımız gittikçe artacak veyahut da çevremizde zaten bu riskler varken Metsamor gibi, Belene gibi, Çernobil gibi... Ya, oralarda bir kaza olsun da oradan bu taraflara emisyon gelsin, rüzgârla, partikülle, tozla, yağmurla, en sonunda çayımızı zehirlesin diye bekleyecekse o zaman bu nükleer işine hiç girmememiz gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Loğoğlu, çok kısa bir süre sonra toplantıyı tamama erdirmemiz gerekiyor. Buyurun, son sözü size veriyorum.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Çok kısa, Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Birincisi, bir deklarasyon yoluyla ortama uygun bir çekinceye bulunmuşuz. Yalnız, burada tabii, Dışişleri Bakanlığından gelen arkadaşlarımızın bu konuya bir daha bakmaları lazım. Türkiye'nin taraf olmadığı sözleşmelere çekince beyan etmesinin bir anlamı yok. Taraf olduğu şeylere çekince beyan edebilir.

İkincisi, bu son dönemde -tırnak içinde söylüyorum- çözüm süreci içinde PKK'ya artık bir meşruiyet kazandırıldı. Hatta silahlı unsurlarına güven ve huzur içinde çekilmeleri ortamı sağlandığına göre çekincenin esas yönünden de fazla bir anlamının kalmamış olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 1'inci maddesini okutuyorum:

NÜKLEER MADDELERİN FİZİKSEL KORUNMASI SÖZLEŞMESİNDE DEĞİŞİKLİĞİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

“MADDE 1 – Türkiye Cumhuriyeti tarafından 8 Temmuz 2005 tarihinde Viyana'da imzalanan “Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Sözleşmesinde Değişiklik” in beyanda bulunmak suretiyle onaylanması uygun bulunmuştur.”

BAŞKAN – Tasarının 1'inci maddesinin lafzından sözleşmede yapılan değişikliğin ülkemiz tarafından imzalandığı yolunda bir ifade yer almaktadır. Ancak 4-8 Temmuz 2005 tarihlerinde Viyana'da düzenlenen Diplomatik Konferans'ta sözleşmedeki

değişiklikler imzayla değil, oydaşma ile kabul edilmiştir. Bu bağlamda, tasarının 1'inci maddesindeki maddi hatayı düzeltmek amacıyla verilen değişiklik önergesini okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/757) esas numaralı Tasarı'nın 1 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Madde 1- (1) 4-8 Temmuz 2005 tarihlerinde Viyana'da düzenlenen Diplomatik Konferans'ta kabul edilen 'Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Sözleşmesinde Değişiklik'in beyanda bulunmak suretiyle onaylanması uygun bulunmuştur."

Emrullah İşler

Hasan Karal

Ankara

Rize

BAŞKAN – Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Tasarının 1'inci maddesi değiştirilerek kabul edilmiştir.

Tasarının 2'nci ve müteakip maddelerini okutuyorum:

MADDE 2– Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3– Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(1/757) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon Raporu hakkında Ankara Milletvekili Emrullah İşler, İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, İstanbul Milletvekili İsmail Safi ve Kırşehir Milletvekili Abdullah Çalışkan'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız ve Dışışleri Bakanlığımız temsilcilerine de teşekkür ediyorum.

Dışışleri Komisyonunun 24'üncü Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılı 22'nci toplantısını kapatıyorum.

Bir sonraki toplantımızı 2 Mayıs Perşembe günü saat 11.30'da yapmayı planlıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 13.25